

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

MASARYKŮV ÚSTAV VYŠŠÍCH STUDIÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Daň z příjmů fyzických osob v souběhu dílčích základů daně

Income Tax of Individual Persons in Parallel of Partial Tax Bases

2023

Pavλίna Barnová

Studijní program: Ekonomika a management

Vedoucí práce: Ing. Jana Nováková

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Barnová** Jméno: **Pavčina** Osobní číslo: **499697**
Fakulta/ústav: **Masarykův ústav vyšších studií**
Zadávající katedra/ústav: **Institut ekonomických studií**
Studijní program: **Ekonomika a management**

II. ÚDAJE K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Název bakalářské práce:

Daň z příjmů fyzických osob v souběhu dílčích základů daně

Název bakalářské práce anglicky:

Income Tax of Individual Persons in Parallel of Partial Tax Bases

Pokyny pro vypracování:

Teoretická část bakalářské práce bude zaměřena na charakteristiku daně a daňového systému ČR. Podrobněji bude charakterizována daň z příjmů fyzických osob. Cílem bakalářské práce bude na základě modelových příkladů v praktické části vyhodnotit daňové zatížení skupiny fiktivních fyzických osob včetně doporučení možné daňové optimalizace a vyhotovení daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob.

Seznam doporučené literatury:

VANČUROVÁ, Alena, LÁCHOVÁ, Lenka a Hana ZÍDKOVÁ. Daňový systém ČR 2020. Praha: Wolters Kluwer, 2020. ISBN 978-80-7598-887-4.
ŠTOHL, Pavel. Daň 2022: výklad a praktické příklady. 8., vydání. Znojmo: Ing. Pavel Štohl, 2022. ISBN 978-80-88221-61-6.
VYCHOPEŇ, Jiří. Daň z příjmů 2022. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-356-2.
VANČUROVÁ, Alena. Zdanění osobních příjmů. 3., vydání. Praha: Wolters Kluwer, 424 s. ISBN 978-80-7676-236-7.

Jméno a pracoviště vedoucí(ho) bakalářské práce:

Ing. Jana Nováková Masarykův ústav vyšších studií ČVUT v Praze

Jméno a pracoviště druhé(ho) vedoucí(ho) nebo konzultanta(ky) bakalářské práce:

Datum zadání bakalářské práce: **09.12.2022**

Termín odevzdání bakalářské práce: **27.04.2023**

Platnost zadání bakalářské práce: _____

Ing. Jana Nováková
podpis vedoucí(ho) práce

Mgr. František Hřebík, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) ústavu/katedry

prof. PhDr. Vladimíra Dvořáková, CSc.
podpis děkana(ky)

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

Studentka bere na vědomí, že je povinna vypracovat bakalářskou práci samostatně, bez cizí pomoci, s výjimkou poskytnutých konzultací. Seznam použité literatury, jiných pramenů a jmen konzultantů je třeba uvést v bakalářské práci.

_____
Datum převzetí zadání

_____
Podpis studentky

BARNOVÁ, PAVLÍNA. *Daň z příjmů fyzických osob v souběhu dílčích základů daně*. Praha: ČVUT 2023. Bakalářská práce. České vysoké učení technické v Praze, Masarykův ústav vyšších studií.

**MASARYKŮV ÚSTAV
VYŠŠÍCH STUDIÍ
ČVUT V PRAZE**

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracovala samostatně. Dále prohlašuji, že jsem všechny použité zdroje správně a úplně citovala a uvádím je v příloženém seznamu použité literatury.

Nemám závažný důvod proti zpřístupnění této závěrečné práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění.

V Praze dne: 24. 04. 2023

Podpis:

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Janě Novákové za cenné rady, ochotu a vstřícnost při konzultacích a při vedení této bakalářské práce. Děkuji také všem svým blízkým, kteří mi byli podporu po celou dobu mého studia.

Abstrakt

Cílem této bakalářské práce je na základě modelových příkladů vyhodnotit daňové zatížení skupiny fiktivních fyzických osob. Práce je rozdělena do dvou částí, na teoretickou a praktickou. V teoretické části bakalářské práce je představen a charakterizován daňový systém a dělení daní v České republice. Podrobněji je zde charakterizována daň z příjmů fyzických osob a její následný algoritmus k výpočtu. Praktická část navazuje na poznatky získané v předchozí části bakalářské práce, kdy na modelových příkladech je vypočtena daň z příjmů fyzických osob včetně sociálního a zdravotního pojištění. Na základě modelových příkladů následuje vyhodnocení celkového odvodového zatížení uvedených poplatníků včetně vyhotovení jednoho vzorového daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob.

Klíčová slova

dílčí základy daně, daň z příjmů, daňový bonus, optimalizace daně, zdravotní pojištění, sociální pojištění, daňové přiznání

Abstract

The aim of this bachelor thesis is to evaluate the tax burden of a group of fictitious natural persons on the basis of model examples. The thesis is divided into two parts, theoretical and practical. In the theoretical part of the bachelor thesis, the tax system and the division of taxes in the Czech Republic are introduced and characterized. The personal income tax and its subsequent calculation algorithm is characterized more in depth. The practical part follows on the knowledge gained in the previous part of the bachelor thesis, where personal income tax including social and health insurance is calculated by use of model examples. Based on the model examples, an evaluation of the total tax burden of the taxpayers is followed by the preparation of one sample personal income tax return.

Keywords

partial tax bases, personal income tax, tax bonus, tax optimization, health insurance, social insurance, tax return

Obsah

Seznam zkratk	5
Úvod	6
1 Daňová problematika v ČR	8
1.1 Charakteristika daně.....	9
1.2 Funkce daní.....	9
1.3 Daňový mix.....	10
1.3.1 Daně přímé.....	10
1.3.2 Daně nepřímé.....	11
1.3.3 Ostatní daně a poplatky	13
2 Daň z příjmů fyzických osob v ČR	14
2.1 Poplatníci daně.....	14
2.2 Předmět daně z příjmů fyzických osob (§ 3 ZDP).....	15
2.2.1 Příjmy ze závislé činnosti (§ 6 ZDP).....	17
2.2.2 Příjmy ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)	17
2.2.3 Příjmy z kapitálového majetku (§ 8 ZDP).....	17
2.2.4 Příjmy z nájmu (§ 9 ZDP)	17
2.2.5 Ostatní příjmy (§ 10 ZDP)	18
2.3 Příjmy osvobozené od daně.....	18
2.4 Sociální pojistné	19
2.5 Možnosti optimalizace daně	20
2.5.1 Paušální výdaje	20
2.5.2 Daňová ztráta	20
2.5.3 Daňové odpisy	21
2.5.4 Spolupracující osoby	23
3 Algoritmus výpočtu daně z příjmů fyzických osob	25
3.1 Základ daně.....	25
3.2 Výpočet a sazba daně.....	26
3.3 Slevy na dani.....	27
3.4 Zálohy na dani.....	29
3.5 Paušální režim.....	29
3.6 Daňové přiznání	29
4 Modelové příklady	32

4.1	Charakteristika poplatníků	32
4.2	Modelové příklady č. 1 až 3	32
4.2.1	Modelový příklad č.1	32
4.2.2	Modelový příklad č. 2	33
4.2.3	Modelový příklad č. 3	34
4.3	Porovnání a vyhodnocení modelových příkladů č. 1 až 3	36
4.4	Modelové příklady č. 4 až 8b	39
4.4.1	Modelový příklad č. 4	39
4.4.2	Modelový příklad č. 5	40
4.4.3	Modelový příklad č. 6	41
4.4.4	Modelový příklad č. 7	42
4.4.5	Modelový příklad č. 8a.....	43
4.4.6	Modelový příklad č. 8b	44
4.5	Porovnání a vyhodnocení modelových příkladů č. 4 až 8b	46
Závěr	.....	51
Seznam použité literatury	.....	52
Internetové zdroje	.....	53
Seznam obrázků	.....	54
Seznam tabulek	.....	54
Seznam grafů	.....	55
Seznam příloh	.....	55

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
DPH	daň z přidané hodnoty
FO	fyzická osoba
k. s.	komanditní společnost
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
Sb.	Sbírka zákonů
SP	sociální pojištění
v. o. s.	veřejná obchodní společnost
ZD	základ daně
ZDP	zákon o daních z příjmů
ZP	zdravotní pojištění

Úvod

Daňová soustava České republiky reprezentuje složité schéma všech druhů daní, ať už se jedná o daně přímé či nepřímé. S pomocí vybírání daní, které následně plynou do státní rozpočtu, stát hradí svým občanům veřejné potřeby, které vznikají společnosti jako celku např. obranu země, zajištění školství a dostupné zdravotnictví.

Jeden z nejdůležitějších rozpočtových příjmů je daň z příjmů fyzických osob. Je to daň, se kterou se potká každý výdělečný občan České republiky a je na ní kladeno silné očekávání ze strany státu. Téma daň z příjmů je stále velice aktuální, neboť každý rok lze sledovat její novelizaci v daňových předpisech, a proto je potřeba tuhle problematiku neustále sledovat a snažit se jí porozumět.

Cílem práce je na základě modelových příkladů vyhodnotit daňové zatížení skupiny fiktivních fyzických osob včetně doporučení možné daňové optimalizace a vyhotovení daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí, na teoretickou a praktickou. První kapitola teoretické části se zabývá představením samotné daně, její charakteristikou, funkcemi a členěním, se kterým se lze v České republice setkat. Další a rozsáhlejší část je zaměřena na daň z příjmů fyzických osob, na její poplatníky, charakteristiku příjmů, které jsou součástí daně z příjmů, ale i charakteristiku příjmů od daně osvobozených. V této části je i blíže vysvětleno sociální pojištění a možnosti optimalizace daně například ve formě paušálních výdajů. Poslední kapitola v teoretické části se zabývá algoritmem výpočtu daně, jsou zde specifikovány slevy na dani a postup výpočtu pro zjištění daňového zatížení či bonusu, který poplatníkovi může vzniknout.

Praktická část je věnována k sestavní modelových příkladů. Poplatníkem byla zvolena fiktivní osoba pan Ing. Jan Podnikavý a jeho manželka. Na devíti modelových případech bude zjištěna daňová povinnost a odvodové zatížení ve formě zdravotního a sociálního pojištění. Pro jeden z modelových příkladů bude vyhotoveno daňové přiznání, ve kterém bude zachycen souběh dílčích základů daně. Jednotlivé modelové příklady budou vzájemně posouzeny a srovnány.

Práce vychází ze zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů a dalších platných právních předpisů. Z literatury je klíčovým zdrojem publikace *Daně 2022: výklad a praktické příklady* od autora Pavla Štohla, následně i *Daňový systém ČR 2022* od Aleny Vančurové a Hany Zídkové.

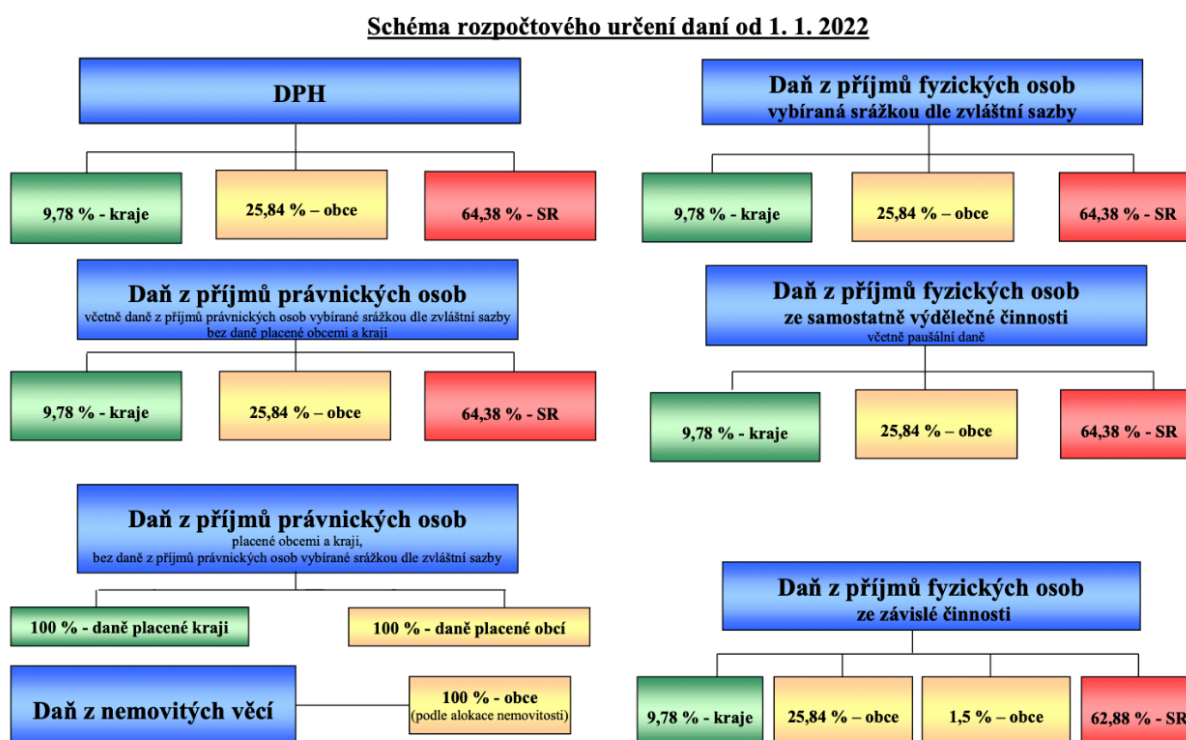
TEORETICKÁ ČÁST

1 Daňová problematika v ČR

Vhodné uspořádání daňového systému je podstatou úspěšného státu, neboť vybrané daně jsou důležitým nástrojem české hospodářské politiky a tvoří většinu příjmů státního rozpočtu.

Primární cíl vybraných daní ve státním rozpočtu je financování veřejných potřeb a služeb, proto stát ukládá jednotlivým subjektům povinnost hradit daný podíl prostřednictvím daní.

Na obrázku č. 1 je znázorněno schéma rozpočtového určení daní k 1. lednu 2022. Lze z něj určit procentuální vyjádření jednotlivých daní v České republice v roce 2022 a jejich následné rozdělení do příjmů státního rozpočtu, krajů a obcí. Například daně z příjmů právnických osob financují z 64,38 % státní rozpočet a daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti financuje státní rozpočet z 62,88 %, oproti tomu daň z nemovitých věcí financuje ze 100 % obec podle alokace nemovitosti.

Obrázek 1- Schéma rozpočtového určení daní k 1. 1. 2022
Zdroj: Finanční správa

1.1 Charakteristika daně

Daň je možné definovat jako povinnou, nenávratnou, zákonem určenou platbu do veřejného rozpočtu, která je neúčelová a neekvivalentní. Daň může mít pravidelný nebo nepravidelný časový charakter, v kterém je placena za určitých, zákonem stanovených, okolností. (Kubátová, 2018)

Povinnost hradit daň ji odlišuje od ostatních finančních plnění, které jsou postaveny na základě dobrovolnosti. Charakteristika nenávratnosti odlišuje daň od půjčky, která je návratná včetně úhrady úroku. Neúčelovostí daně se rozumí to, že nikomu není známa konkrétní veřejná potřeba či činnost, na kterou byla jeho platba využita. Příjmy ze silniční daně jsou výjimkou, které financují výstavbu, případně údržbu silnic a dálnic. Znak neekvivalentnosti daně pro plátce znamená jednostrannou povinnost, bez nároku na plnění ze strany státu ve výši protihodnoty jeho platby. (Štohl, 2022)

1.2 Funkce daní

Daně disponují hned několika důležitými funkcemi, kterými jsou: (Vančurová et al, 2020), (Kubátová, 2018)

- **Funkce fiskální**

Nejdůležitější a nejstarší funkce, která má na starosti zaplnit veřejný rozpočet, ze kterého se pak financují veřejné výdaje.

- **Funkce alokační**

Tato funkce se využívá ve chvíli neefektivnosti v alokaci zdrojů, to může nastat například příčinou tržního selhání v důsledku nedokonalé konkurence nebo existenci veřejných statků. Díky této funkci je možné vložení finančních prostředků do oblastí, kam jich trh vkládá nedostatečně a jsou v daný moment potřebné.

- **Funkce redistribuční**

Její úlohou je spravedlivé přerozdělování příjmů tzn. vybírání vyšších daní od bohatších jedinců a jejich následný přesun k vrstvám s menšími příjmy.

- **Funkce stabilizační**

Hlavním cílem této funkce je zajištění zaměstnanosti a cenové stability. V období vzrůstající ekonomiky se vytvářejí rezervy, a naopak ve chvíli, kdy ekonomika stagnuje se čerpá z těchto rezerv veřejného rozpočtu. Tímto stabilizační funkce usiluje o zmírnění cyklických výkyvů v ekonomice.

- **Funkce stimulační**

Za podstatu této funkce je pokládána újma ve formě odvádění daňové povinnosti, ta nutí v podobě daňových úlev tuto povinnost redukovat. Pozitivní forma stimulační funkce je v podobě různých slev, opačně o negativní formě stimulace se mluví ve chvíli, kdy stát chce s pomocí zvýšení daní snížit spotřebu určitých statků, jako je například vyšší daň u alkoholických a tabákových výrobků.

1.3 Daňový mix

Podíl mezi přímými a nepřímými daněmi se nazývá daňový mix. Daňový mix může být ovlivněn historickými podmínkami státu, hospodářskou politikou, tak i kulturním prostředím státu a obchodními vazbami s ostatními státy. Tento výsledek dělení mezi přímými a nepřímými daněmi ukazuje jakému typu daní dává stát preferenci. (Kubátová, 2018)

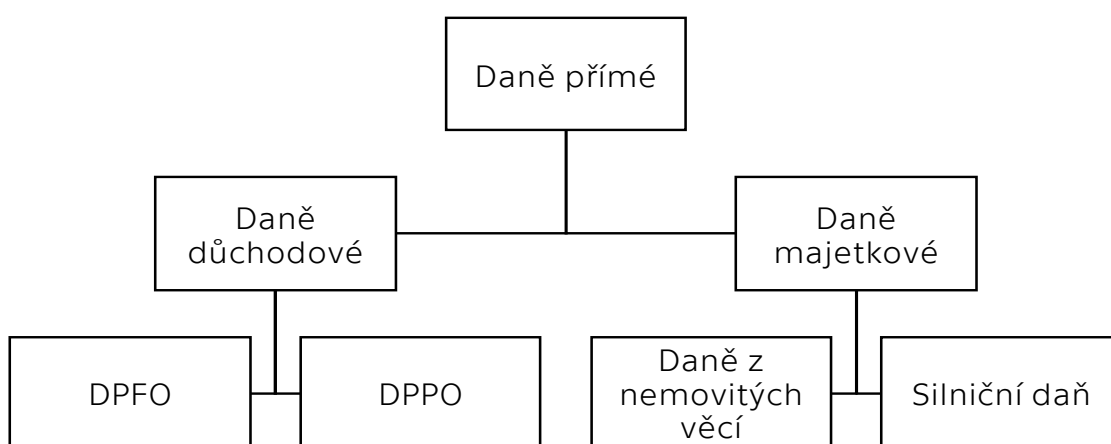
Odlišnosti v názvosloví u přímých a nepřímých daní udává daňový zákon. V přímých daních se subjekt nazývá poplatník. Naopak daně nepřímé mají dva daňové subjekty, jedním z nich je poplatník, ten, jehož příjmy nebo majetek jsou podrobena dani a druhým subjektem je plátce daně, který odvádí daň patřičnému finančnímu úřadu. (Kubátová, 2018)

1.3.1 Daně přímé

„Na rozdíl od nepřímých daní, které se schovávají v cenách zboží, jsou přímé daně viditelnější, a tedy poplatníky více pocítovány.“ (Vančurová, Zídková, 2022, s. 46)

Mezi nejznačnější přímé daně se řadí daně důchodové, které mají velké působení na příjem do státního rozpočtu, další skupinou jsou daně majetkové, kam se řadí i silniční daň. Do konce roku 2013 se k přímým daním řadila i daň dědická a darovací. Daň darovací je však od 1. ledna 2014 předmětem daně z příjmu. Příjmy z dědictví jsou osvobozeny od daně, i dary mohou být v některých případech od daní také osvobozeny. Nově zrušenou daní, avšak bez její náhrady je daň z nabytí nemovitých věcí, kterou zrušil zákon č. 386/2020 Sb. (Štohl, 2022)

Obrázek č. 2 znázorňuje celou strukturu přímých daní v České republice aktuální v roce 2022.

Obrázek 2 - Struktura přímých daní v České republice v roce 2022

Zdroj: vlastní zpracování

Daň z příjmů právnických osob

Daň z příjmů právnických osob se týká právnických osob, které jsou zapsané do obchodního rejstříku, organizačních složek státu (např. ministerstva, soudy) a ostatních subjektů uvedených v zákonu č. 586/1993 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů v § 17. Poplatník se rozlišuje na daňového rezidenta (sídlo na území ČR), s neomezenou daňovou povinností a daňového nerezidenta (sídlo v zahraničí), který zdaňuje pouze příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky. (Štohl, 2022)

Předmětem daně jsou příjmy (výnosy) z činností a z nakládání s majetkem, jedná se o příjmy peněžní i nepeněžní. Základ daně je chápán jako rozdíl, o který příjmy přesahují výdaje (náklady), a to při respektování věcné a časové souvislosti, v daném zdaňovacím období. Sazba daně z příjmů právnických osob činí 19 %. (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů)

Nově byla zavedena daň z neočekávaných zisků. Platí od 1. ledna 2023 po dobu tří let pro mimořádně ziskové společnosti z oblasti výroby a obchodu energiemi, bankovníctví, petrolejářství a těžby a zpracování fosilních paliv. Tato daň bude fungovat jako 60% daňová přírážka aplikovaná na nadměrný zisk těchto firem stanovený jako rozdíl mezi základem daně v letech 2023-2025 a průměrem základů daně za poslední čtyři roky (tj. 2018-2021) navýšeným o 20 %. (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů)

Daň z nemovitých věcí

Předmětem daně z nemovitých věcí jsou pozemky evidované v katastru nemovitostí, kromě pozemků a staveb se daň z nemovitých věcí odvádí z lesních pozemků, ovocných sadů a vinic. Poplatníkem je vždy vlastník pozemku, nájemce nebo pachtýř. U pozemku s neznámým majitelem je plátcem uživatel. (Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů)

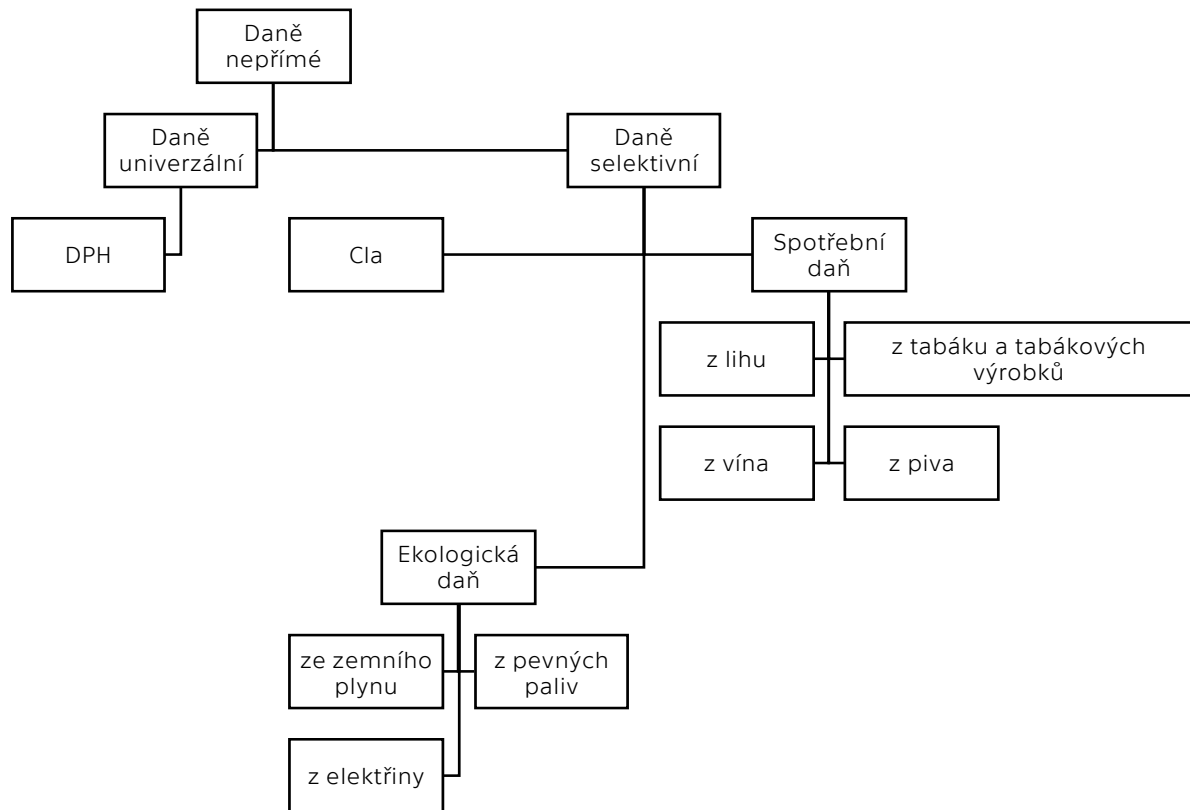
Silniční daň

Silniční motorová vozidla registrovaná a používaná na území České republiky k podnikání jsou předmětem silniční daně. Poplatníkem daně je provozovatel vozidla, který je zapsán v technickém průkazu. Zaměstnavatel, který vyplácí cestovní náhrady zaměstnanci se stává poplatníkem, v momentu využití vlastního osobního automobilu pro záměry pracovní cesty zaměstnance. Od 1. ledna 2022, jsou osvobozeny od silniční daně osobní automobily a dodávky do 12 tun. Nově se předmětem silniční daně rozumí pouze vozidlo kategorie N2 a N3 a jejich přípojná vozidla kategorie O3 nebo O4, pokud jsou registrovaná v registru silničních vozidel v České republice. (Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů)

1.3.2 Daně nepřímé

Nepřímá daň je součástí ceny nakupovaného zboží a služeb. Proto nelze dopředu určit poplatníka, který tuto daň zaplatí v ceně nakoupeného zboží či služby. Daň odvede státu registrovaný plátcem DPH. (Štohl, 2022)

Na struktuře nepřímých daní, která je vyobrazena na obrázku 3, je viditelné, že v České republice dělíme nepřímé daně na dvě skupiny: univerzální daně, kam se řadí daň z přidané hodnoty a daně selektivní, kam řadíme spotřební daně, clo a daně ekologické. Selektivní daň znamená, že se týká vybraných druhů zboží.

Obrázek 3 - Struktura nepřímých daní v České republice v roce 2022

Zdroj: vlastní zpracování

Daň z přidané hodnoty

Tato daň se většinou označuje pod zkratkou DPH, základní sazba ve výši 21 % se týká většiny zboží a služeb. Při nákupu potravin, zdravotnických potřeb nebo při vstupu do fitness centra se platí snížená sazba, která činí 15 %. Poslední a nejnižší sazba je 10 %, která se vztahuje na knihy, kadeřnické a holičské služby a opravu jízdních vozidel. DPH je nejdůležitější daní pro státní rozpočet a je vybírána při každém prodeji. Poplatníkem je spotřebitel a plátce DPH odvádí daně státu. (Lipovská,2017)

Spotřební daně

Spotřební daně jsou upraveny zákonem č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních. Vybranými výrobky pro účely spotřebních daní se rozumí minerální oleje, líh, pivo, víno a meziprodukty, tabákové výrobky, které jsou předmětem daně z tabákových výrobků. Plátcem daně je poté fyzická nebo právnická osoba, která zmíněné produkty vyrábí, dováží nebo prodává. Jakýkoli příslušný výrobek disponuje rozdílnou sazbou daně. (Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů)

Ekologická daň

Ekologická daň je možným nástrojem řešení otázky životního prostředí, kterou se Česká republika snaží řešit od roku 2008, kdy byly ze strany Evropské unie uvaleny požadavky na energetické daně. Cílem je snižovat poptávku po produktech s negativním dopadem na životní prostředí, proto jsou předmětem daně především pevná paliva (černé uhlí, hnědé uhlí a koks). Avšak paliva určená k výrobě elektrické energie a tepla jsou od daně osvobozena. Plátcem této daně je dodavatel, dodávající plyn konečnému spotřebiteli. Dodavatel je definován jako osoba, která plyn získává za účelem dalšího prodeje. (Vančurová a Zídková, 2022)

Cla

Clo je v České republice povinnou platbou, která se týká dovozu nebo vývozu zboží přes hranice Evropské Unie. Clo nepodléhá zboží, které je v mezinárodních smlouvách výslovně označeno za zboží bez cla, jimiž je Česká a Slovenská Federativní Republika vázána. Správcem cla je celní správa (celní úřad). (Zákon č. 242/2016 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů)

1.3.3 Ostatní daně a poplatky

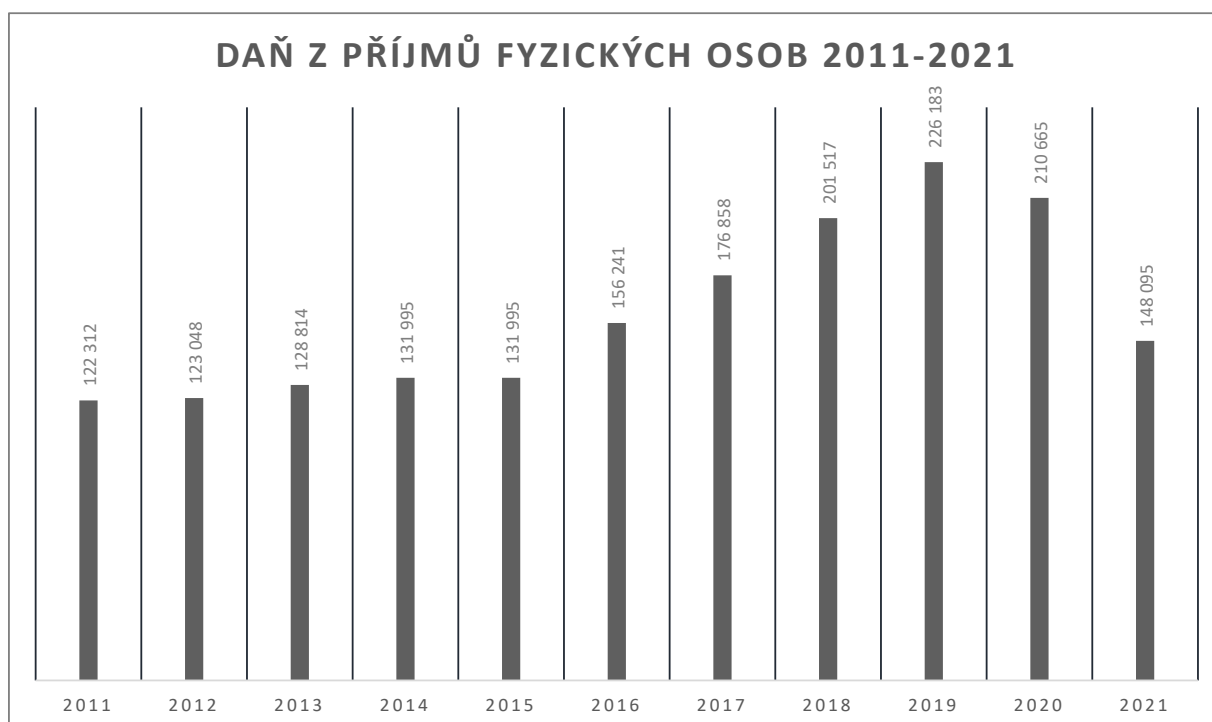
Jedná se o povinné pravidelné platby, které mají ekonomickou povahu daně, ale nelze je jednoznačně označit za daně přímé či nepřímé. Náleží sem například místní poplatky (např. poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek z ubytovací kapacity či poplatek za psa). (Kubátová, 2018)

Zvláštní kategorií představuje veřejné zdravotní pojištění a pojistné na sociální zabezpečení. Mají řadu společných znaků s přímými daněmi (povinnost platby a příjem do státního rozpočtu). (Štohl, 2022)

2 Daň z příjmů fyzických osob v ČR

Následující část bakalářské práce je specializována na jednu z nejvíce placených daní v České republice. Daň z příjmů fyzických osob je tzv. důchodovou příjmovou daní, byla zavedena daňovou reformou 1. ledna 1993 a je upravena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Tento zákon upravuje poplatníky daně, příjmy, které této dani podléhají a zároveň příjmy osvobozené od daně.

Na grafu 1 lze vidět vývoj inkasa daní z příjmů fyzických osob od roku 2011 do roku 2021 v České republice.

Graf 1 - Vývoj inkasa daní z příjmů fyzických osob v letech 2011-2021 v ČR (v mil. Kč)
Zdroj: Finanční správa, vlastní zpracování

2.1 Poplatníci daně

Poplatníky daně jsou fyzické osoby, bez ohledu na věk, neboť poplatníkem daně z příjmů fyzických osob mohou být i nezletilé děti, které však musejí být zastupovány k daňově právním úkonům. Poplatníci daně z příjmů fyzických osob se dělí na dvě skupiny: (Macháček, 2019)

- **Poplatníci s neomezenou daňovou povinností (tzv. daňoví rezidenti)**

Daňovým rezidentem se považuje osoba s trvalým bydlištěm na území ČR, nebo která na území ČR pobývá alespoň 183 dnů v příslušném kalendářním roce. Daňoví rezidenti jsou poplatníci, kteří mají daňovou povinnost vztahující se k příjmům plynoucím ze zdrojů na území ČR, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí.

- **Poplatníci s omezenou daňovou povinností (tzv. daňoví nerezidenti)**

Daňovými nerezidenty jsou osoby, kteří nedisponují trvalým bydlištěm na území ČR a zdržují se na území méně než 183 dnů v příslušném kalendářním roce. Daňová povinnost se týká pouze příjmů plynoucích ze zdrojů na území ČR.

2.2 Předmět daně z příjmů fyzických osob (§ 3 ZDP)

Všechny příjmy různého charakteru se mohou stát předmětem daně z příjmů fyzických osob. Příjmy se dělí do pěti skupin, nazývané dílčí základy daně, těmi jsou: příjmy ze závislé činnosti, příjmy ze samostatné činnosti, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu a ostatní příjmy. Předmětem daně je peněžní i nepeněžní příjem, ke kterému může docházet například při vzájemném zápočtu pohledávek a dluhů z prodeje zboží a služeb, u nájmu, kdy nájemce namísto nájemného ve formě peněžního plnění provede naturální plnění (např. rekonstrukce či modernizace), nebo u zaměstnance, při použití služebního motorového vozidla k soukromým účelům. Předmětem daně naopak nejsou příjmy z rozšíření nebo vypořádání společného jmění manželů, příjmy získané vydáním podle právních předpisů upravující restituci majetku, úvěry a zápůjčky. Příjmy, které nejsou předmětem daně se neuvádí v daňovém přiznání. (Štohl, 2022)

Tabulka 1 zobrazuje přehlednější charakteristiku jednotlivých druhů příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob.

Tabulka 1 - Základní charakteristika jednotlivých druhů příjmů

Druh příjmu	Charakteristika
Příjmy ze závislé činnosti (§ 6 ZDP)	<p>Příjmy ze závislé činnosti jsou zejména:</p> <p>a) příjmy z pracovněprávního, služebního nebo členského poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce</p> <p>b) příjmy za práci člena družstva, společníka společnosti s ručením omezeným, komandisty komanditní společnosti, člena orgánu právnické osoby, i když nejsou povinni při výkonu práce pro družstvo nebo společnost dbát příkazů plátce</p> <p><u>Poznámka:</u> Základ daně ze závislé činnosti nelze kompenzovat se ztrátami z jiných druhů příjmů.</p>
Příjmy ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)	<p>Příjmy ze živnostenského podnikání, příjmy ze zemědělské výroby, z lesního a vodního hospodářství, příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů (advokáti, auditoři, daňoví poradci, notáři)</p> <p>Příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti (pokud nepatří do § 6) jsou např. příjmy z autorských práv, příjmy z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku, příjmy z výkonu nezávislého povolání, které není ani živností ani podnikáním (profesionální sportovci).</p> <p><u>Poznámka:</u> Tyto příjmy se snižují o výdaje buď ve skutečně prokázané výši nebo výdaje procentem z příjmů tzv. paušální výdaje.</p>
Příjmy z kapitálového majetku (§ 8 ZDP)	<p>Příjmy z kapitálového majetku jsou například:</p> <p>a) podíly na zisku z majetkového podílu na akciové společnosti, na společnosti s ručením omezeným a komanditní společnosti</p> <p>b) úroky z vkladů na běžném účtu, který je smluvně určen pro podnikání</p> <p>c) přijaté úroky z poskytnutých zápůjček</p> <p><u>Poznámka:</u> Tyto příjmy jsou zdaňovány zvláštní sazbou (např. podíly na zisku jsou zdaňovány srážkovou daní 15 %) nebo vstupují do dílčího základu daně. Příjmy z kapitálového majetku nelze snížit o výdaje na jejich dosažení.</p>
Příjmy z nájmu (§ 9 ZDP)	<p>Příjmy z nájmu jsou například:</p> <p>a) příjmy z nájmu nemovitých věcí nebo bytů</p> <p>b) příjmy z nájmu movitých věcí, kromě příležitostného nájmu (ten je zdaňován v rámci § 10 – Ostatní příjmy)</p> <p><u>Poznámka:</u> Tyto příjmy se snižují o výdaje buď ve skutečně prokázané výši nebo procentem z příjmů (30 % z nájmu majetku, který nepatří do obchodního majetku). U příjmů z nájmu lze vykázat i ztrátu.</p>
Ostatní příjmy (§ 10 ZDP)	<p>Ostatními příjmy (pokud nejde o příjmy dle § 6 až § 9) jsou zejména:</p> <p>a) příjmy z příležitostných činností, vč. příjmů z nepodnikatelské zemědělské výroby, příjmy z příležitostného nájmu movitých věcí</p> <p><u>Poznámka:</u> Pokud jejich úhrn nepřesáhne za zdaňovací období 30 000 Kč, potom jsou od daně osvobozeny.</p> <p>b) příjmy z prodeje nemovité věci, movité věci, cenného papíru (s výjimkou těch, které jsou od daně osvobozeny).</p> <p><u>Poznámka:</u> Příjmy se snižují o výdaje na dosažení příjmů pro každý jednotlivý druh příjmu jen do výše daného druhu příjmu, tzn. nelze vykázat ztrátu!</p>

Zdroj: Štohl, 2022, vlastní zpracování

2.2.1 Příjmy ze závislé činnosti (§ 6 ZDP)

Do této skupiny příjmů se řadí příjmy z pracovněprávního nebo obdobného poměru, příjmy za práci člena družstva, společníka společnosti s ručením omezeným nebo komandisty komanditní společnosti a odměny členů statutárních orgánů. Poplatník s příjmy ze závislé činnosti je nazýván jako zaměstnanec a plátce zaměstnavatel. Mezi příjmy, které nejsou předmětem daně náleží například náhrady cestovních výdajů poskytované v souvislosti s výkonem činnosti do výše stanovené zákonem, náhrady za opotřebení vlastního náradí, zařízení a předmětů potřebných pro výkon práce poskytované zaměstnanci. (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů)

Záloha na daň z příjmů ze závislé činnosti

Pro určení způsobu zdanění je rozhodné podepsání prohlášení k dani, které zaměstnanec nemůže mít podepsáno současně u více zaměstnavatelů. V případě podepsání prohlášení k dani je záloha na daň vypočtena procentní sazbou 15 % do částky odvozené ze 48násobku průměrné mzdy, nadlimitní část příjmů podléhá procentní sazbě ve výši 23 %. Ve výsledku se vypočtená částka zaokrouhuje na celé koruny nahoru, od které se odečtou slevy na dani. Jestliže zaměstnanec prohlášení k dani nepodepsal, jediným rozdílem je neuplatnění slev na dani. (Štohl, 2022)

Srážková daň

Aby mohla být srážková daň použita je potřeba splnění podmínky, že se jedná o příjem na základě dohody o provedení práce s hrubým příjmem do 10 000 Kč za jeden kalendářní měsíc nebo se jedná o zaměstnání malého rozsahu s příjmem do 3 500 Kč bez podepsání prohlášení k dani. (Štohl, 2022)

2.2.2 Příjmy ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)

Tato skupina příjmů zahrnuje příjem ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, příjem ze živnostenského podnikání, příjem z jiného podnikání podle zvláštních předpisů, ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění (např. osoby vykonávající advokátní nebo lékařskou činnost). Příjmem ze samostatné činnosti je také příjem z nájmu majetku vloženého do obchodního majetku poplatníka. (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů)

2.2.3 Příjmy z kapitálového majetku (§ 8 ZDP)

Mezi příjmy z kapitálového majetku vstupují všechny příjmy, pokud nejde o příjmy uvedené podle § 6 nebo § 7. Do těchto příjmů patří například úroky z vkladů na účtech, které jsou podle podmínek banky určeny k podnikání, úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů a půjček nebo plnění ze soukromého životního pojištění po snížení o zaplacené pojistné. (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů)

2.2.4 Příjmy z nájmu (§ 9 ZDP)

Mezi příjmy z nájmu se řadí příjmy z nájmu nemovitých věcí nebo bytů a příjmy z nájmu movitých věcí, kromě příležitostného nájmu, který se zdaňuje v rámci ostatních příjmů.

Příjmy z nájmu, které náležejí manželům ze společného jmění manželů se zdaňují jen u jednoho z nich. Základem daně jsou příjmy snížené o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Výdaje poplatník uplatňuje buď v prokazatelné výši nebo procentem z příjmů, který lze uplatnit ve výši 30 %, nejvýše však do částky 600 000 Kč. Způsob uplatnění výdajů nelze zpětně změnit. (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů)

2.2.5 Ostatní příjmy (§ 10 ZDP)

Ostatní příjmy jsou příjmy, které jsou předmětem daně, jestliže nespádají do výše uvedených dílčích základů daně (§6 až § 9). Jedná se o příjmy z příležitostných činností nebo z příležitostného nájmu movitých věcí a ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, které nejsou provozovány podnikatelem. Pokud jejich součet nepřesáhne za zdaňovací období 30 000 Kč, jsou od daně osvobozeny. (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů)

Tabulka 2 zobrazuje porovnání ostatních příjmů a příjmů ze samostatné činnosti.

Tabulka 2 - Stručné porovnání příjmů ze samostatné činnosti a ostatních příjmů

§ 7 – Příjmy ze samostatné činnosti	§ 10 – Ostatní příjmy
Z dílčího základu daně se odvádí daň z příjmů, zdravotní a sociální pojištění.	Z dílčího základu daně se odvádí pouze daň z příjmů.
Dílčím ZD jsou příjmy snížené o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení (tzn. lze uplatňovat také odpisy hmotného majetku).	Dílčím ZD jsou příjmy snížené o výdaje na jejich dosažení, tzn. nelze uplatňovat výdaje na zajištění a udržení příjmů (např. odpisy hmotného majetku).
Pokud výdaje přesahují příjmy, lze vykázat ztrátu, která se uplatňuje libovolně v následujících pěti letech nebo zpětně za dva roky.	Výdaje lze uplatnit max. do výše jednotlivých druhů příjmů a nelze tedy vykázat ztrátu.
Výdaje lze uplatnit buď ve skutečné výši nebo paušálem (tj. procentem z příjmů).	Výdaje paušálem lze uplatnit pouze u zemědělské činnosti (80 %), u ostatních příjmů se uplatňují výdaje skutečně vynaložené.
Dílčí ZD se započítává do výpočtu záloh na daň v následujícím zálohovém období.	Dílčí ZD se nezapočítává do výpočtu záloh na daň v následujícím zálohovém období.

Zdroj: Štohl, 2022, vlastní zpracování

2.3 Příjmy osvobozené od daně

Příjmy osvobozené od daně jsou takové příjmy, které se neuvádí v daňovém priznání. Například příjem z prodeje rodinného domu je od daně osvobozen v případě, že prodávající v něm skutečně bydlel po dobu dvou let bezprostředně před prodejem. Při prodeji nemovitosti, ve které prodávající bydlel po dobu kratší dvou let, se rozdíl mezi přijatou částkou z prodeje nemovité věci a částkou vynaloženou na uspokojení vlastní

bytové potřeby, osvobozuje od daní z příjmů fyzických osob. Jestliže nemovitý majetek byl zahrnutý v obchodním majetku, potom je příjem z prodeje osvobozen od daně po dvou letech od vyřazení majetku z obchodního majetku. Nemovitosti, které nesloužily jako bydliště, jsou od daně osvobozeny, jestliže doba mezi nabytím a prodejem přesáhne pět let u nemovitých věcí nabytých do 31. prosince 2020 a deset let v případě nabytí od roku 2021. V rámci dědictví se stanovená doba zkracuje o dobu, po kterou byla nemovitost prokazatelně ve vlastnictví zůstavitele. (Štohl, 2022)

Osvobození od daně se týká například i příjmů v podobě stipendií ze státního rozpočtu, výher ze soutěží a slosování, kde cena výhry nepřevyšuje deset tisíc korun českých nebo příjmů získaných ve formě dávek a služeb z nemocenského a důchodového pojištění (např. peněžité pomoci v mateřství, invalidní důchod). (Štohl, 2022)

2.4 Sociální pojištění

Sociální pojištění v České republice lze rozdělit na veřejné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, kam se řadí státní politika zaměstnanosti, důchodové a nemocenské pojištění. Obě kategorie mají kritéria, podle kterých je určen poplatník a plátec pojištění. U veřejného zdravotního pojištění je hlavním kritériem trvalý pobyt na území České republiky. Stát je plátcem v případě státních pojištěnců, kterými jsou osoby jako například nezaopatřené děti, osoby evidované u úřadu práce jako nezaměstnaní nebo příjemci dávek nemocenského pojištění. Poplatníkem sociálního zabezpečení jsou všechny osoby, které mají zdanitelné příjmy. Zdanitelným příjmem pro sociální pojištění se rozumí příjem ze závislé činnosti a příjem ze samostatné výdělečné činnosti. (Vančurová a Zídková, 2022)

Sazba sociálního pojištění se odlišuje podle typu osoby a druhu sociálního pojištění. V případě zaměstnance je sociální pojištění sraženo ze mzdy a část placena zaměstnavatelem. Tabulka 1 zobrazuje detailnější přehled sazeb pojištění sociálního zabezpečení. (Vančurová a Zídková, 2022)

Tabulka 3 - Sazby sociálního pojištění sociálního pojištění, aktuální k roku 2022

osoba/sazba pojištění	veřejné zdravotní pojištění	nemocenské pojištění	důchodové pojištění	státní politika zaměstnanosti
zaměstnanec	1/3 z 13,5 %	6,5 %		
zaměstnavatel	zbytek	24,8 %		
OSVČ	13,5 %	x	29,2 %	
osoba bez zdanitelných příjmů		-	-	-
státní pojištěnec		-	-	-

Zdroj: Vančurová a Zídková, 2022, vlastní zpracování

2.5 Možnosti optimalizace daně

Záměr téměř všech daňových poplatníků je optimalizace daňové povinnosti. Daňovou optimalizací se rozumí legální metoda, jak snížit daňovou povinnost. Je to možnost, jak aplikovat zákonné ustanovení a daňové výhody na dani ke snížení daňového základu či daně samotné.

2.5.1 Paušální výdaje

Poplatník daně jako OSVČ může snížit výdaje ve formě skutečných výdajů, při kterých musí prokázat jejich souvislost s dosažením, zajištěním a udržením zdanitelných příjmů. Další způsob snížení výdajů je uplatnění paušálních výdajů. Paušální výdaje lze uplatnit u příjmů ze zemědělské výroby, ze živností řemeslných, ze živností ostatních či z jiného podnikání (např. advokáti, daňoví poradci) a u příjmů z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku. U všech uvedených druhů příjmů je určen maximální horní limit výdajů, který je stanoven jako procento ze 2 mil. Kč. (Štohl, 2022)

Tabulka 4 - Uplatnění výdajů procentem z příjmů

Druh příjmů	Procento z příjmů	Limit max. výdajů v Kč
příjmy ze zemědělské výroby a vodního hospodářství	80 %	1 600 000 Kč
příjmy ze živností řemeslných	80 %	1 600 000 Kč
příjmy ze živností ostatních	60 %	1 200 000 Kč
příjmy z jiného podnikání	40 %	800 000 Kč
příjmy z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku	30 %	600 000 Kč

Zdroj: Štohl, 2022, vlastní zpracování

Poplatník má podle zákona možnost v jednom zdaňovacím období využít výdaje ve skutečné výši a v následujícím období přejít k použití paušálních výdajů. V případě, že poplatník dosud používal skutečné výdaje ve formě daňové evidence a rozhodl se použít paušální výdaje, má povinnost zvýšit základ daně za předcházející daňové období o hodnotu pohledávek, které by při úhradě byly zdanitelným příjmem, zůstatek vytvořených zákonných rezerv a hodnotu nespotřebovaných zásob. Základ daně se sníží o hodnotu dluhů, které by při úhradě byly daňovým výdajem. Naopak při prvním uplatnění skutečných výdajů, poplatník má v povinnosti zvýšit základ daně předchozího roku o hodnotu pohledávek. (Štohl, 2022)

2.5.2 Daňová ztráta

Vymezením daňové ztráty se zabývá zákon o daních z příjmů, v kterém se uvádí, že pokud výdaje (náklady) převyšují příjmy, je rozdíl daňovou ztrátou. Ztráta může nastat pouze u příjmů ze samostatné činnosti a příjmů z nájmu, u ostatních dílčích příjmů daňová ztráta nemůže vzniknout. (Štohl, 2022)

Daňová ztráta je položkou odečitatelnou od základu daně, poplatník může ztrátu vykázat nejpozději v pěti zdaňovacích obdobích bezprostředně po období, za které byla daňová ztráta stanovena, v jiném případě daňová ztráta propadá. Při uplatnění daňové ztráty

je snížen daňový základ, a to v plné nebo jen v částečné výši. Příjmy ze závislé činnosti nelze ztrátou snižovat. (Štohl, 2022)

2.5.3 Daňové odpisy

Poplatník, který má k hmotnému majetku vlastnické právo, odpisuje majetek podle § 28 ZDP. Hmotný majetek lze daňovým odpisováním odpisovat po zařazení pořízené věci do stavu způsobilého k obvyklému užívání. Nemovitou věc lze začít odpisovat až při vkladu nemovité věci do katastru nemovitostí, nikoliv v důsledku podpisu kupní smlouvy. Zákon o daních z příjmů vymezuje dva způsoby odpisování, tzv. rovnoměrné odepisování a zrychlené odepisování. V zákoně je též uvedeno rozdělení dlouhodobého majetku do šesti odpisových skupin, které mají předepsanou minimální dobu používání, která je uvedena v tabulce 5. (Macháček, 2019)

Tabulka 5 - Minimální doba odpisování pro dané odpisové skupiny

Odpisová skupina	Doba odpisování
1	3 roky
2	5 let
3	10 let
4	20 let
5	30 let
6	50 let

Zdroj: Dušek a Sedláček, 2022, vlastní zpracování

Rovnoměrné odpisy

V rovnoměrném odpisování jsou daným odpisovým skupinám definovány maximální roční odpisové sazby. Nižší sazbu poplatník uplatňuje s pomocí stanovených odpisových sazeb. Odpisová sazba v prvním roce se rozlišuje od dalších let odpisování. Při výpočtu rovnoměrných odpisů se stanoví odpisy dlouhodobého majetku za dané zdaňovací období ve výši jedné setiny součinu jeho vstupní ceny a přiřazené roční odpisové sazby. Maximální roční odpisové sazby zobrazuje tabulka 6. (Dušek a Sedláček, 2022)

Tabulka 6 - Rovnoměrné odpisování

Odpisová skupina	V prvním roce odpisování	v dalších letech odpisování	pro zvýšenou vstupní cenu
1	20	40	33,3
2	11	22,25	20
3	5,5	10,5	10
4	2,15	5,15	5,0
5	1,4	3,4	3,4
6	1,02	2,02	2,0

Zdroj: Dušek a Sedláček, 2022, vlastní zpracování

Poplatník se zemědělskou a lesní výrobou, který je prvním odpisovatelem stroje označeného kódem CZ-CPA 28.3., může navýšit odpisovou sazbu v prvním roce o 20 % viz tabulka 7. (Dušek a Sedláček, 2022).

Tabulka 7 - Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 20 %

Odpisová skupina	v prvním roce odpisování	v dalších letech odpisování	pro zvýšenou vstupní cenu
1	40	30	33,3
2	31	17,25	20
3	24,4	8,4	10

Zdroj: Dušek a Sedláček, 2022, vlastní zpracování

Roční odpisovou sazbu v prvním roce zvýšenou o 15 % může použít první odpisovatel, který odpisuje zařízení pro čištění a úpravu vod (CZ-CPA 28.29.12) a zařízení pro zhodnocení druhotných surovin (CZ-CPA 38.32). Toto navýšení je zobrazeno v tabulce 8. (Dušek a Sedláček, 2022).

Tabulka 8 - Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 15 %

Odpisová skupina	v prvním roce odpisování	v dalších letech odpisování	pro zvýšenou vstupní cenu
1	35	32,5	33,3
2	26	18,5	20
3	19	9	10

Zdroj: Dušek a Sedláček, 2022, vlastní zpracování

Podnikatel, který je první odpisovatel majetku zatříděného podle tohoto zákona v odpisových skupinách 1 až 3 s výjimkou letadel, motocyklů a osobních automobilů (nejedná-li se o provozovatele dopravy s využití výše uvedených prostředků) může uplatit zvýšenou odpisovou sazbu v prvním roce o 10 % viz tabulka 9. (Dušek a Sedláček, 2022).

Tabulka 9 - Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 10 %

Odpisová skupina	v prvním roce odpisování	v dalších letech odpisování	pro zvýšenou vstupní cenu
1	30	35	33,3
2	21	19,75	20
3	15,4	9,4	10

Zdroj: Dušek a Sedláček, 2022, vlastní zpracování

Zrychlené odpisy

Způsob výpočtu při použití zrychleného odpisování se od rovnoměrného odpisování liší v přiřazování ročních odpisových sazeb. U zrychleného odpisování se nepočítá s odpisovými sazbami, nýbrž s koeficienty, které jsou přiřazeny k jednotlivým odpisovým skupinám zákonem, viz tabulka 10. (Dušek a Sedláček, 2022).

Tabulka 10 - Zrychlené odpisování

Odpisová skupina	Koeficient pro zrychlené odpisování		
	v prvním roce odpisování	v dalších letech odpisování	pro zvýšenou vstupní cenu
1	3	4	3
2	5	6	5
3	10	11	10
4	20	21	20
5	30	31	30
6	50	51	50

Zdroj: Dušek a Sedláček, 2022, vlastní zpracování

V prvním roce odpisování se počítá podle jiného vzorce než v následujících letech odpisování. Pro výpočet prvního roku odpisu se použije vzorec: vstupní cena/koeficient pro první rok odpisování. V dalších letech vypadá vzorec následovně: $(2 \cdot \text{zůstatková cena}) / (\text{koeficient v dalších letech} - \text{počet let odpisování})$. V případě zvýšení zůstatkové ceny, je vzorec pro výpočet prvního roku odpisování (tzv. v roce zvýšení zůstatkové ceny) tento: $(2 \cdot \text{zvýšená zůstatková cena}) / \text{koeficient pro zvýšenou zůstatkovou cenu}$. Vzorec pro další roky při zvýšené zůstatkové ceně má tuto podobu: $(2 \cdot \text{zůstatková cena}) / (\text{koeficient pro zvýšenou zůstatkovou cenu} - \text{počet let odpisování})$. (Dušek a Sedláček, 2022)

Při použití zrychleného odpisování se roční odpis zaokrouhluje na celé koruny nahoru a odpisovatel, který je prvním vlastníkem odpisovaného hmotného majetku, si může také uplatnit zvýšenou odpisovou sazbu o 10–20 % v prvním roce odpisování. (Dušek a Sedláček, 2022)

2.5.4 Spolupracující osoby

Institut spolupracující osoby upravuje § 13 ZDP, který vymezuje, že dosažné příjmy a výdaje na jejich dosažení, zajištění a udržení při samostatné činnosti, mohou být rozděleny mezi poplatníka a s ním spolupracující osoby takto:

- **Spolupracující osoby žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti**

Podíl příjmů a výdajů na spolupracující osoby smí činit v součtu nanejvýš 30 %. Při spolupráci po celé zdaňovací období to činí maximálně 180 000 Kč nebo 15 000 Kč za každý započatý měsíc spolupráce. (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů)

- **Spolupracující manžel nebo manželka**

Podíl příjmů a výdajů, který spadá na manžela/manželku nesmí překročit 50 % a částka, o kterou příjmy přesahují výdaje smí činit nejvýše 540 000 Kč za celé zdaňovací období nebo 45 000 Kč za každý započatý kalendářní měsíc spolupráce. (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů)

Zákon definuje osoby, na které rozdělení příjmů a výdajů pomocí institutu spolupracující osoby nelze rozdělit. Příjmy a výdaje nelze rozdělit např. na dítě, které nemá ukončenou povinnou školní docházku, na dítě, na které je uplatňováno daňové zvýhodnění. Na manžela nebo manželku, pokud je na tuto osobu uplatňována sleva na dani nebo na poplatníka, jehož daň je rovna paušální dani. (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů)

3 Algoritmus výpočtu daně z příjmů fyzických osob

3.1 Základ daně

„Základem daně je částka, o kterou příjmy plynoucí poplatníkovi ve zdaňovacím období, přesahují výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, pokud dále u jednotlivých příjmů podle § 6 až § 10 není stanoveno jinak.“ (Štohl, 2022, s.22)

Základ daně u fyzických osob reprezentuje pět dílčích základů daně, kterými jsou již zmíněné příjmy ze závislé činnosti, ze samostatné činnosti, příjmy z kapitálového majetku a nájmu a v neposlední řadě ostatní příjmy. Odlišuje se především v možnosti uplatňování výdajů. Tabulka 11 vyobrazuje schéma tvorby jednotlivých dílčích základů daně.

Tabulka 11 – Schéma základu daně z příjmů fyzických osob

příjmy ze závislé činnosti (§ 6 ZDP)
= dílčí základ daně příjmů ze závislé činnosti
příjmy z kapitálového majetku (§ 8 ZDP)
= dílčí základ daně příjmů z kapitálového majetku
příjmy ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)
- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
= dílčí základ daně příjmů ze samostatné činnosti (nebo záporný rozdíl mezi příjmy a výdaji)
příjmy z nájmu (§ 9 ZDP)
- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů
= dílčí základ daně z příjmů z nájmu (nebo záporný rozdíl mezi příjmy a výdaji)
ostatní příjmy (§ 10 ZDP)
- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů (podle druhů příjmů do výše daného druhu příjmů)
= dílčí základ daně ostatní příjmy

Zdroj: Vančurová a Zídková, 2022, vlastní zpracování

Dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti je statisticky nejpodstatnějším příjmem českých domácností, proto je dáván důraz, aby tento příjem dani podlehl. U příjmů ze závislé činnosti nelze vykazovat výdaje, ani je snižovat záporným rozdílem, který může nastat v dílčím základu daně příjmů ze samostatné činnosti nebo příjmů z nájmu. Naopak

u těchto dvou dílčích základů daně lze využít pravidla pro uznávání výdajů. Nastat může i záporný rozdíl mezi příjmy a výdaji. (Vančurová a Zídková, 2022)

Obdobně jako u příjmů ze závislé činnosti ani dílčí základ daně z příjmů z kapitálového majetku neumožňuje využití uplatnění výdajů. Uplatnění výdajů u dílčího základu daně ostatních příjmů je povoleno, avšak ve velmi omezené formě. (Vančurová a Zídková, 2022)

3.2 Výpočet a sazba daně

Pro výpočet daně je potřeba znát součet všech dílčích základů daně (§ 6 až 10), od kterého se následně odečtou nestandardní odpočty, tak se stanoví základ daně po snížení, který je zaokrouhlený na stovky dolů. Tento výsledek se vynásobí sazbou daní, která má v České republice dvě pásma s výší 15 % a 23 %. Druhé pásmo sazby daně platí pro případy, kdy velikost základu daně přesáhla 48násobek průměrné mzdy. Pro rok 2022 se tedy druhé pásmo sazby daně použije, jestliže je základ daně 1 867 728 Kč. Vynásobením se získá částka, od které se odečtou slevy a výsledkem je daň po slevách nebo daňový bonus. Tento postup výpočtu základu daně je zobrazen v tabulce 12. (Vančurová a Zídková, 2022)

Tabulka 12 - Výpočet daně z příjmů fyzických osob

Základ daně
- nestandardní odpočty (nezdanitelné části § 15 ZDP a odčitatelné položky § 34 ZDP)
= základ daně po snížení (zaokrouhlený na stovky korun dolů)
x sazba daně (15 nebo 23 %)
= částka daně před slevami
- slevy
= daň po slevách (daňový bonus)

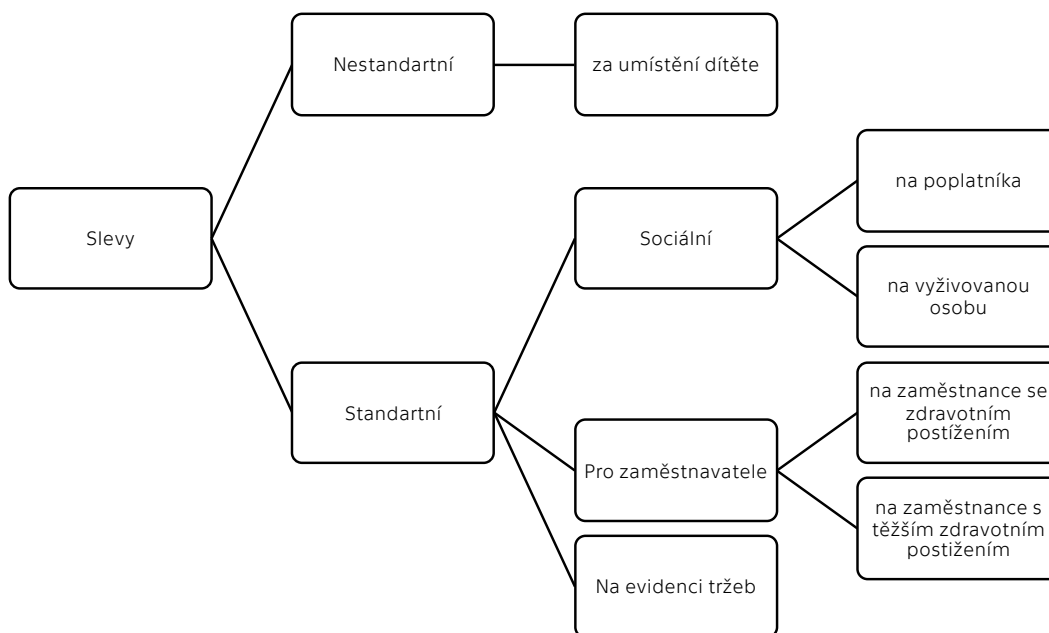
Zdroj: Vančurová a Zídková, 2022, vlastní zpracování

Nestandardní odpočty

Daňový subjekt snižuje základ daně o nestandardní odpočty, kterými jsou položky v prokazatelně vynaložené výši. Jedná se například o bezúplatná plnění ve veřejně prospěšné účely nebo příspěvky na penzijní připojištění, penzijní pojištění nebo doplňkové penzijní spoření. Nestandardní odpočty mají směřovat k motivování daňového subjektu, aby jednal pro celospolečenské prospěšné účely. Nestandardní odpočty, které hradil zaměstnavatel nelze od základu daně odečíst, uznávány jsou pouze položky hrazené poplatníkem. Snižování základů daně o nestandardní odpočty může být limitováno minimální nebo maximální mezí, a to buď absolutní částkou (například u spoření na penzi, kde celková výše odpočtu nemůže přesáhnout částku 24 000 Kč za jedno zdaňovací období) nebo relativně (tak je tomu u bezúplatného plnění na veřejně prospěšné účely, kdy základ daně lze snížit maximálně o 15 %). (Vančurová a Zídková, 2022)

3.3 Slevy na dani

Slevy na dani nesnižují daňový základ, ale snižuje se vlastní daňová povinnost. Slevy na dani lze kategorizovat do dvou skupin, a to slevy nestandardní (zde se řadí pouze sleva za umístění dítěte neboli školkovné) a slevy standardní, kam spadají slevy ostatní. Podrobnější rozdělení slev zobrazuje obrázek 4.

Obrázek 4 - Kategorizace slev na dani z příjmů fyzických osob

Zdroj: Vančurová a Zídková, 2022, vlastní zpracování

Základní sleva na poplatníka

Na tuto slevu mají nárok všichni daňoví poplatníci, kteří měli příjmy dle § 6 - § 10 ZDP. Sleva se uplatňuje v plné výši, i v případě že poplatník nedosahoval příjmů za všech 12 měsíců, podmínkou je existence zdanitelných příjmů alespoň za část zdaňovacího období. Výše slevy na poplatníka ve zdaňovacím období 2022 činí 30 840 Kč. (Měšec, 2022)

Sleva na dani na vyživovanou manželku/manžela

Slevu ve výši 24 840 Kč pro zdaňovací období 2022 mohou využít i registrované páry podle zákona o registrovaném partnerství. Nárok na slevu lze uplatnit v případě, že daná osoba žije s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti a nedosahuje vlastních příjmů za zdaňovací období vyšších než 68 000 Kč. Do těchto příjmů se započítávají například mzdy, odměny z dohod, příjmy z podnikání nebo i všechny druhy důchodů a dávek od úřadu práce. Do vlastního příjmu se naopak nezahrnují například dávky státní sociální podpory. Je-li vyživovaná osoba držitelem průkazu ZTP/P, částka slevy se stupňuje na dvojnásobek, tedy činí částku 49 680 Kč. Pokud manžel nebo manželka není členem společné domácnosti po celý rok, uplatní se sleva pouze v 1/12 z celkové částky, tedy částkou 2 070 Kč za každý měsíc. (Měšec, 2022)

Sleva na dani na invaliditu poplatníka

Tento typ slevy se člení na tři typy. Základní sleva na invaliditu činí 2 520 Kč ročně, jestliže má poplatník invaliditu prvního nebo druhého stupně. Rozšířená sleva ve výši 5 040 Kč je přiznána v případě invalidity třetího stupně. Poslední kategorie se týká držitelů průkazů ZTP/P, kteří slevu na držitele tohoto průkazu mohou uplatnit ve výši 16 140 Kč ročně. Poplatník s průkazem ZTP/P i s nárokem na invalidní důchod může uplatnit obě varianty slev, slevy se v tomto případě kumulují. Všechny tyto částky se týkají zdaňovacího období 2022. (Štohl, 2022)

Sleva na dani na studenta

Poplatník, který se sám soustavně připravuje na budoucí povolání a nedovrší 26 let (hranice věku u poplatníků studujících prezenční formu doktorského studijního programu je 28 let), má možnost uplatnit slevu pro studenta, která však neplatí pro studenty dálkového či kombinovaného studia na středních školách. (Štohl, 2022)

Sleva za umístění dítěte

Sleva za umístění dítěte nebo tzv. školkovné je spojeno s náklady za umístění dítěte do předškolního zařízení. Předškolním zařízením se rozumí například mateřská škola. Nárok na využití slevy má poplatník, který s dítětem žije ve společné domácnosti a dítě je pro poplatníka vyživovanou osobou. Nárok na slevu mají i prarodiče, jestliže mají dítě svěřeno do péče. V roce 2022 maximální výše slevy činí 16 200 Kč neboli úroveň minimální mzdy v České republice. Konkrétní sleva však závisí na prokázaných nákladech za školkovné. Slevu uplatňuje pouze jeden z rodičů. (Vančurová a Zídková, 2022)

Sleva na děti (daňové zvýhodnění)

Na vyživované dítě uplatňuje slevu pouze jeden z poplatníků, který má k dítěti vyživovací povinnost a současně s ním žije ve společně hospodařící domácnosti. Za dítě se pokládá nezletilé dítě či zletilé, a to až do dovršení věku 26 let, které se soustavně připravuje na budoucí povolání nebo z důvodu špatného dlouhodobé zdravotního stavu nemůže studovat. Velikost daňového zvýhodnění závisí na počtu dětí poplatníka. Sleva na dítě, které je držitelem průkazu ZTP/P je násobena dvakrát. Výše daňového zvýhodnění v roce 2022 činí pro první dítě 15 204 Kč, pro druhé 22 320 Kč, pro třetí a další dítě je stanovena sleva 27 840 Kč. Poplatník má možnost daňové zvýhodnění uplatnit ve formě slevy na dani, daňového bonusu nebo kombinací obou, podle podmínek stanovených zákonem. (Vančurová a Zídková, 2022)

Sleva na zastavení exekuce

Daň poplatníků u příjmů za rok 2022 může být snížena o slevu za zastavenou exekuci. Podmínkou je pohledávka, která je vymáhaná alespoň po dobu tří let, vymáhaná pohledávka nemá hodnotu vyšší než 1 500 Kč bez příslušenství a v posledních třech letech pohledávka nebyla ani částečně vymožena. Maximální hodnota slevy činí 30 %, tzv. 450 Kč. (Měšec, 2022)

3.4 Zálohy na dani

Záloha na daň z příjmů fyzických osob je povinná platba, která vzniká poplatníkovi, jehož poslední známá daňová povinnost přesáhla 30 000 Kč a nepřesáhla 150 000 Kč. Vzniklá daň činí 40 % poslední známé daňové povinnosti, v tomto případě poplatník platí zálohu každý půlrok. V případě poslední známé daňové povinnosti větší než 150 000 Kč, je záloha ve výši 25 % odváděna čtvrtletně. Poplatník platí zálohy v zálohovacím období, které činí období od prvního dne následujícího po uplynutí posledního dne lhůty pro podání daňového přiznání za minulé zdaňovací období do posledního dne lhůty pro podání daňového přiznání v následujícím zdaňovacím období. (Štohl, 2022)

3.5 Paušální režim

Paušální režim nabyl účinnosti 1. ledna 2021 a má za cíl usnadnit administrativu a omezit rozsah povinností spojených s evidencí. Poplatníkem v paušálním režimu může být OSVČ, která není plátcem DPH, nemá příjmy podle § 6 ZDP (s výjimkou příjmů, u kterých je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně), není společníkem v.o.s. nebo komplementářem k.s. a není v insolvenčním řízení. Poslední podmínkou je, že poplatník v předchozím zdaňovacím období neměl příjmy zahrnuté podle § 7 ZDP (s výjimkou příjmů osvobozených od daně, příjmů, které nejsou předmětem daně, a ze kterých je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně,) vyšší než 1 000 000 Kč. (Finanční správa, 2022)

Poplatník musí podat oznámení o vstupu do paušálního režimu do desátého dne rozhodného zdaňovacího období. Finanční úřad podané oznámení bere pouze na vědomí. Paušální záloha je poplatníkem placena vždy jednou měsíčně, a to do 20. dne v měsíci, na bankovní účet místně příslušného správce daně. Částka v roce 2022 činí 5 994 Kč a je v ní zahrnuta platba daně z příjmů, platba na důchodové pojištění a platba na zdravotní pojištění. (Finanční správa, 2022)

3.6 Daňové přiznání

Daňové přiznání je závazkem všech osob s příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob a jsou vyšší než částka 15 000 Kč. Daňové přiznání se netýká příjmů od daně osvobozené a příjmů, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně. Naopak daňové přiznání s daňovou ztrátou je povinno podat vždy, bez ohledu na výši příjmů. (Štohl, 2022)

Poplatník, který má příjmy ze závislé činnosti a současně jiné příjmy podle § 7 až § 10, které jsou vyšší než 6 000 Kč je povinen podat daňové přiznání. Stejná povinnost se týká poplatníků, kteří nejméně v jednom měsíci dosahovali více příjmů, které byly sraženy zálohou na daň od více plátců. (Štohl, 2022)

Termín pro podání přiznání k dani z příjmů fyzických osob je do tří měsíců po uplynutí zdaňovacího období, tedy do 1. dubna následujícího roku od zdaňovacího období. Pokud je daňové přiznání podáno elektronicky je lhůta prodloužena o měsíc. V případě zpracování daňového přiznání daňovým poradcem je termín podání do šestého měsíce po uplynutí zdaňovacího období. Podmínkou je doručit správci daně plnou moc

o zastupování daňového subjektu. Pozdní podání daňového přiznání je ze strany správce daně postihováno pokutou. (Štohl, 2022)

Daňová povinnost k dani, která vzniká daňovému subjektu, je splatná ve lhůtě pro podání daňového přiznání. Daňový subjekt má oznamovací povinnosti o nevzniknutí daňové povinnosti k dani. Tuto daňovou povinnost sdělí správci daně ve lhůtě pro podání daňového přiznání. (Štohl, 2022)

PRAKTICKÁ ČÁST

4 Modelové příklady

V této části bakalářské práce bude sestaveno 9 modelových příkladů u kterých bude proveden výpočet daně z příjmů fyzických osob včetně odvodů zdravotního a sociálního pojištění.

4.1 Charakteristika poplatníků

Pro výpočet modelových příkladů daně z příjmů fyzických osob bude zvolen fiktivní poplatník Ing. Jan Podnikavý a jeho rodina. Stavební inženýr Jan Podnikavý má 49 let a dvacetiletou praxi ve stavebnictví. Jeho manželka Mgr. Hana Podnikavá je zaměstnána na zkrácený pracovní úvazek jako učitelka anglického jazyka na střední škole. Současně provozuje podnikatelskou činnost (na základě živnostenského oprávnění) v oboru Mimoškolní výchovy a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti. Ve společné domácnosti s nimi žije také zletilý syn Milan Podnikavý (21 let), který je vysokoškolským studentem v prezenční formě studia.

4.2 Modelové příklady č. 1 až 3

Modelové příklady č. 1 až 3 se týkají pouze příjmů pana Podnikavého. V prvním příkladu pan Podnikavý dosahuje příjmů pouze ze zaměstnání. Naopak u modelového příkladu č. 2 jsou zdaňovány příjmy ze samostatné činnosti. Poslední příklad se zabývá příjmy ze závislé činnosti i zdaňováním příjmů ze samostatné činnosti.

4.2.1 Modelový příklad č. 1

První příklad je zaměřen na příjmy ze závislé činnosti (§ 6 ZDP) z pracovněprávního poměru. Ing. Podnikavý v kalendářním roce 2022 byl zaměstnán ve firmě zajišťující správu nemovitostí jako vedoucí oddělení správy. Úhrn jeho zdanitelných příjmů ze závislé činnosti činil 769 630 Kč za zdaňovací období (tj. celková hrubá mzda za kalendářní rok 2022). U zaměstnavatele podepsal prohlášení k dani. Uplatnil slevu na poplatníka a daňové zvýhodnění na jedno vyživované dítě (manželka podepsala písemné prohlášení o neuplatňování daňového zvýhodnění na vyživované dítě). Zletilý syn doložil potvrzení o studiu na vysoké škole.

Ing. Podnikavý poskytl sportovnímu oddílu finanční dar ve výši 12 000 Kč (na základě darovací smlouvy). Zaplatil pojistné (dle potvrzení pojišťovny) na soukromé životní pojištění, ve výši 20 000 Kč (pojistná smlouva splňuje podmínky uvedené v § 15 odst. 6 ZDP). Na zálohách na daň ze závislé činnosti bylo odvedeno 69 402 Kč.

Tabulka 13 - Modelový příklad č. 1

Příjmy ze závislé činnosti (§ 6 ZDP)	769 630 Kč
- Nezdánitelné části základu daně (§ 15 ZDP)	
Hodnota darů	12 000 Kč
Soukromé životní pojištění	18 000 Kč
= Základ daně snížený o nezdánitelné části	739 630 Kč
= Základ daně zaokrouhlený na stovky Kč dolů	739 600 Kč
Sazba daně z příjmů FO 15 %	
Daň před slevami	110 940 Kč
- Slevy na dani	
Sleva na poplatníka	30 840 Kč
Daňové zvýhodnění na jedno vyživované dítě	15 204 Kč
Daň po slevách	64 896 Kč
- Zaplacené zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti	69 402 Kč
= Přeplatek na dani z příjmů FO	4 506 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Daňová povinnost zaměstnance Ing. Podnikavého činila 64 896 Kč. Sražené zdravotní a sociální pojištění (11 %) z hrubé mzdy zaměstnance za rok 2022 činilo 84 660 Kč.

Daň po slevách, odvedené ZP a SP ze mzdy zaměstnance činí celkem 149 556 Kč.

4.2.2 Modelový příklad č. 2

V druhém příkladu budou zdaňovány příjmy ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP). Ing. Podnikavý má od ledna 2022 živnostenské oprávnění na provozování těchto činností:

- Zprostředkování obchodu a služeb,
- Správa a údržba nemovitostí,
- Poradenská a konzultační činnost,
- Zpracování odborných studií a posudků.

Bude porovnána přibližně stejná výše příjmů jako v příkladu č. 1. Poplatník ze živnostenského podnikání za zdaňovací období dosáhl příjmu ve výši 800 580 Kč. Příjmy budou sníženy o paušální výdaje 60 % (z dosažených příjmů). Nezdánitelné části základu daně budou uplatněny ve stejné výši jako v příkladu č. 1. Rovněž bude uplatněno i daňové zvýhodnění na jedno vyživované dítě.

Tabulka 14 - Modelový příklad č. 2

Příjmy ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)	800 580 Kč
- Paušální výdaje (60 % z příjmů)	480 348 Kč
= Základ daně ze samostatné činnosti	320 232 Kč
- Nezdánitelné části základu daně (§ 15 ZDP)	
Hodnota darů	12 000 Kč
Soukromé životní pojištění	18 000 Kč
= Základ daně snížený o nezdánitelné části	290 232 Kč
Základ daně zaokrouhlený na stovky Kč dolů	290 200 Kč
Daň před slevami (15 %)	43 530 Kč
- Slevy na dani	
Sleva na poplatníka	30 840 Kč
Daňové zvýhodnění na jedno vyživované dítě	15 204 Kč
= Daňový bonus	2 514 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Povinné ZP je 13,5 % z vyměřovacího základu (50 % ze zisku, tj. 50 % ze základu daně ze samostatné činnosti).

Výpočet: $0,135 \cdot (0,5 \cdot 320\,232 \text{ Kč}) = 21\,616 \text{ Kč}$. Vypočtené ZP je nižší než pojistné z minimálního vyměřovacího základu pro rok 2022, proto zdravotní pojištění bude muset odvést v minimální výši 31 524 Kč ($2\,627 \text{ Kč} \cdot 12$).

Povinné SP je 29,2 % z vyměřovacího základu (50 % ze zisku, tj. 50 % ze základu daně ze samostatné činnosti).

Výpočet: $0,292 \cdot (0,5 \cdot 320\,232 \text{ Kč}) = 46\,754 \text{ Kč}$. Pojistné z minimálního vyměřovacího základu pro rok 2022 činí 34 092 Kč ($2\,841 \text{ Kč} \cdot 12$).

Celková povinnost na pojistném ZP a SP činí 78 278 Kč.

Poplatník má nárok na daňový bonus ve výši 2 514 Kč, neboť se ZD snížil o 449 398 Kč oproti příkladu č. 1 (v důsledku snížení příjmů z podnikání o paušální výdaje). Nižší je i odvedené zdravotní a sociální pojištění vlivem nižšího vyměřovacího základu pro výpočet pojistného.

4.2.3 Modelový příklad č. 3

Třetí příklad se bude zabývat zdaněním příjmů ze závislé činnosti (§ 6 ZDP), a současně i ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP).

Pan Podnikavý na základě smlouvy o výkonu funkce vykonával funkci jednatele (po celé zdaňovací období) ve společnosti s ručením omezeným (nebyl zde společníkem). Za tuto

činnost měl měsíční hrubou odměnu ve výši 18 000 Kč. Podepsal prohlášení k dani, na základě, kterého si uplatňuje slevu na poplatníka a na jedno vyživované dítě.

Současně po celý rok 2022 měl příjmy ze živnostenského podnikání (hlavní činnost poplatníka) ve výši 584 580 Kč. Tyto příjmy budou sníženy o paušální výdaje 60 % (z dosažených příjmů). Nezdanielné části základu daně budou uplatněny ve stejné výši jako v příkladu č. 1 a č. 2. Bude uplatněno i daňové zvýhodnění na jedno vyživované dítě.

Celková výše dosažených příjmů je stejná jako v příkladu č. 2, tj. 800 580 Kč.

Tabulka 15 - Modelový příklad č. 3

Dílčí základ daně ze závislé činnosti (§ 6 ZDP)	216 000 Kč
Příjmy ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)	584 580 Kč
- Paušální výdaje (60 % z příjmů)	350 748 Kč
= Dílčí základ daně ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)	233 832 Kč
Základ daně celkem	449 832 Kč
- Nezdanielné části základu daně (§ 15 ZDP)	
Hodnota darů	12 000 Kč
Soukromé životní pojištění	18 000 Kč
= Základ daně snížený o nezdanielné části	419 832 Kč
Základ daně zaokrouhlený na stovky Kč dolů	419 800 Kč
Daň před slevami (15 %)	69 970 Kč
- Slevy na dani	
Sleva na poplatníka	30 840 Kč
Daňové zvýhodnění na jedno vyživované dítě	15 204 Kč
= Daň po slevách	16 926 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Sražené zdravotní pojištění ze závislé činnosti (4,5 %) = 9 720 Kč

Sražené sociální pojištění ze závislé činnosti (6,5 %) = 14 040 Kč

Daňový bonus (závislá činnost) = 13 644 Kč

Zdravotní pojištění OSVČ: $0,135 \cdot (0,5 \cdot 233\,832 \text{ Kč}) = 15\,784 \text{ Kč}$

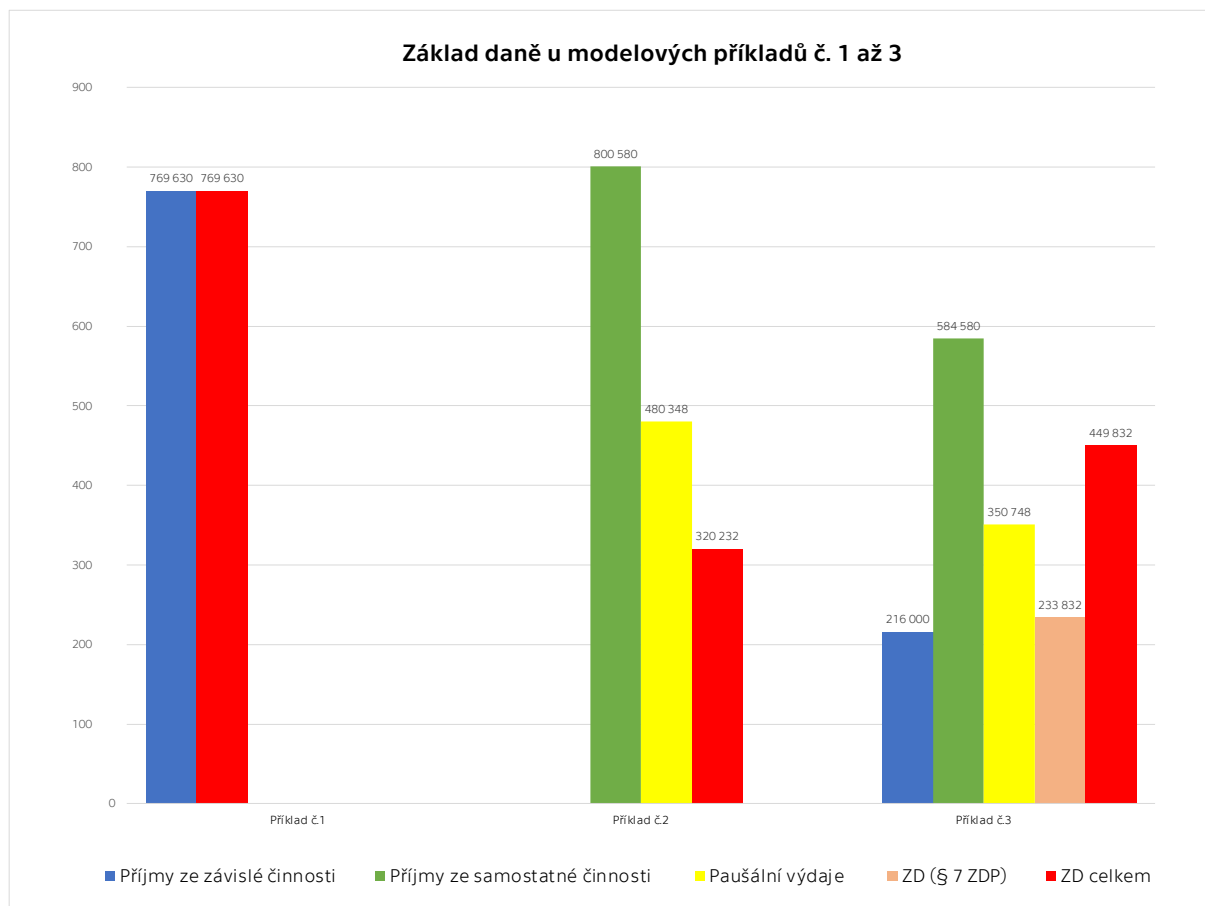
Zdravotní pojištění v minimální zákonné výši: 31 524 Kč

Sociální pojištění OSVČ: $0,292 \cdot (0,5 \cdot 233\,832 \text{ Kč}) = 34\,140 \text{ Kč}$

Na základě daňového přiznání poplatník odvede daň z příjmů FO ve výši 16 926 Kč.

4.3 Porovnání a vyhodnocení modelových příkladů č. 1 až 3

Graf 2 zobrazuje srovnání všech tří příkladů podle jejich základu daně. Jsou zde vidět příjmy ze závislé činnosti, příjmy ze samostatné činnosti, příjmy ze samostatné činnosti snížené o paušální výdaje a základ daně při součtu dílčích základů daně z příjmů. U všech modelových příkladů se objevuje přibližně stejná výše dosažených příjmů. U příkladů č. 2 a 3 se počítalo se stejnou celkovou výší dosažených příjmů, tj. 800 580 Kč.

Graf 2 - Srovnání základů daně u modelových příkladů č. 1 až 3

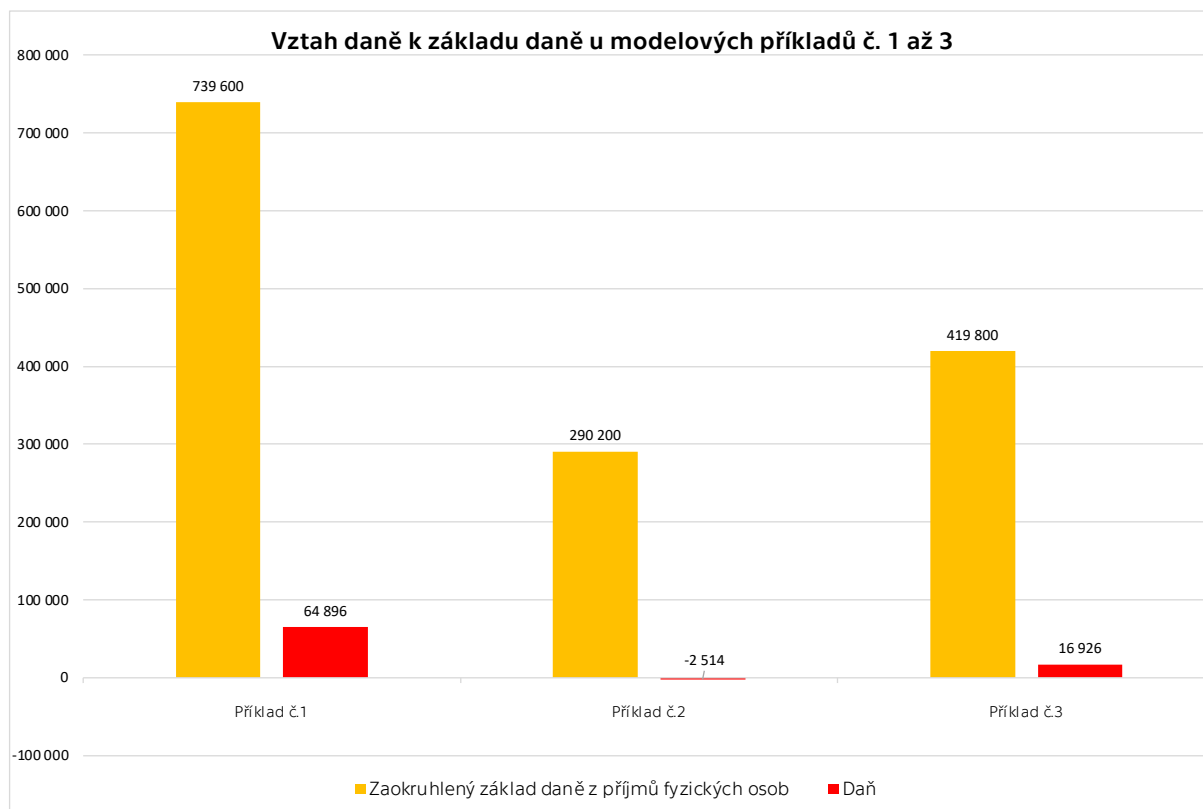
Zdroj: vlastní zpracování

Při srovnání všech tří základů daně z grafu 2 je jasné, že nejvyšší základ daně se objevuje u příkladu č. 1, kde pan Podnikavý po celý rok 2022 pracoval jako zaměstnanec. Úhrn jeho zdanitelných příjmů ze závislé činnosti činil 769 630 Kč za zdaňovací období (tj. celková hrubá mzda za kalendářní rok 2022) a tato částka je i jeho základem daně z příjmů fyzických osob. Naopak nejnižší základ se objevuje u modelového příkladu č. 2, kde pan Podnikavý ze živnostenského podnikání za zdaňovací období dosáhl příjmů ve výši 800 580 Kč, který jsou následně sníženy o paušální výdaje (60 %). Příjmy ze samostatné činnosti snížené o paušální výdaje činí 320 232 Kč, a tato částka se tak stává základem daně pana Podnikavého. U posledního modelového příkladu, je stejná výše dosaženého příjmu jako u předchozího modelu, tj. 800 580 Kč, avšak základ daně je vyšší. Základ daně z příjmů fyzických osob u modelového příkladu č.3 je 449 832 Kč. Vyšší základ daně u příkladu č. 2 je zde proto, neboť pan Podnikavý dosahoval příjmů jak ze závislé činnosti (216 000 Kč), tak i z příjmů

ze živnostenského podnikání, kde jeho příjmy činily 584 580 Kč (a byly sníženy o paušální výdaje 60 % ve výši 233 832 Kč). Jeho základem se tak staly příjmy ze závislé činnosti ve výši 216 000, společně s příjmy ze samostatné činnosti snížené o paušální výdaje ve výši 233 832 Kč.

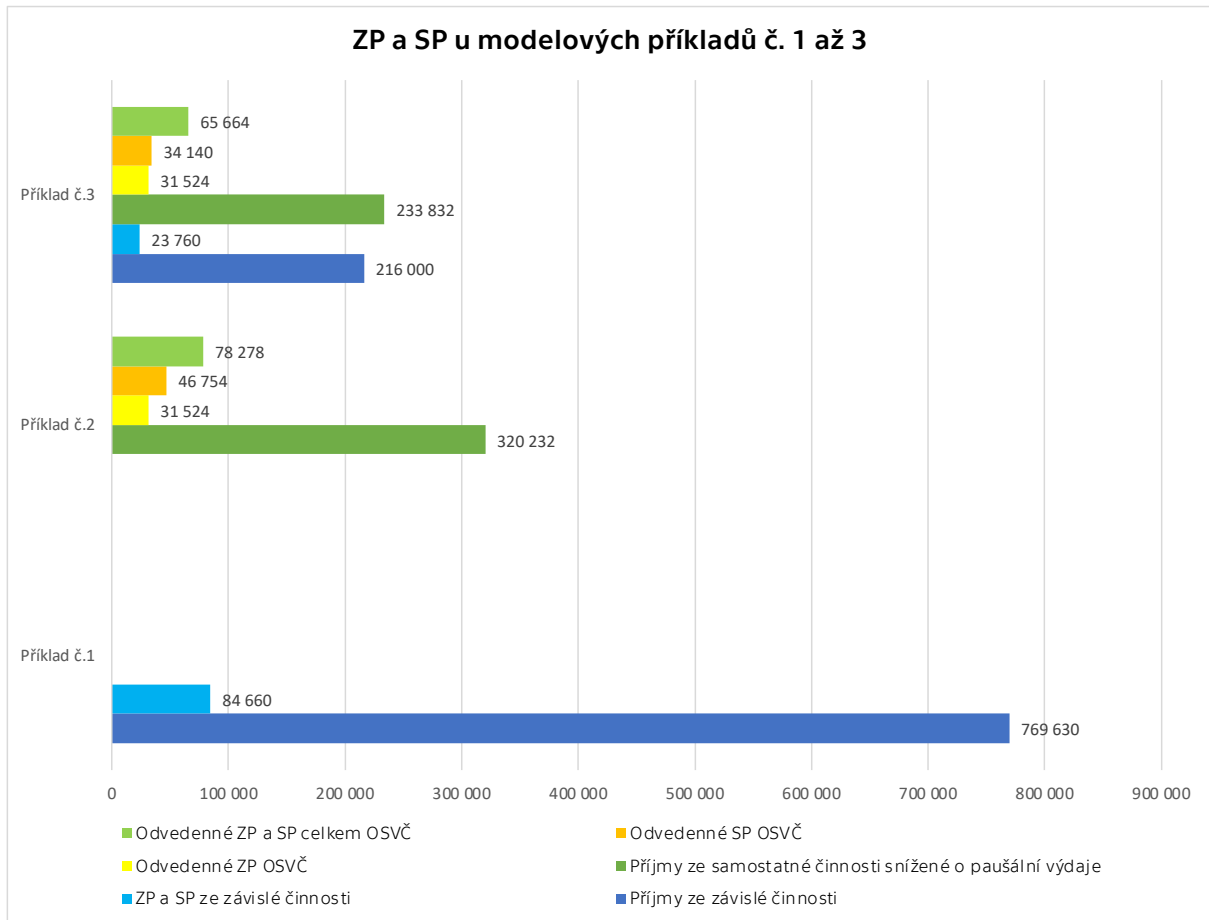
Na grafu 3 lze pozorovat vztah daně z příjmů fyzických osob k zaokrouhlenému základu daně. U příkladu č. 1 a 3 vznikla daňová povinnost a u příkladu č. 2 měl poplatník nárok na daňový bonus.

Graf 3 - Srovnání vztahu daně k základu daně u modelových příkladů č. 1 až 3
Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu je patrné, že čím je základ daně vyšší, tím je vyšší i samotná daň. Modelový příklad č. 1 vykazuje nejvyšší základ daně, včetně nejvyšší daňové povinnosti. V tomto příkladu základ daně tvoří příjmy pouze ze závislé činnosti. Nezdaniitelné části základu daně zde byla hodnota darů a soukromé životní pojištění. Byly zde uplatněny dvě slevy, a to sleva na poplatníka a daňové zvýhodnění na jedno vyživované dítě. Naopak daňový bonus vznikl u příkladu č. 2, ve výši 2 514 Kč. V tomto případě základem daně byly pouze příjmy ze samostatné činnosti, které byly sníženy o paušální výdaje (60 %). Nezdaniitelné části základu daně i slevy jsou stejné jako v případě příkladu č. 2. Vyvážený poměr mezi daňovou zátěží a výši příjmů (základu daně) znázorňuje příklad č. 3. V tomto modelovém příkladu pan Podnikavý dosahoval příjmů ze souběhu činností (vykazuje dva dílčí základy daně). Celkový základ daně je proto tvořen z příjmů ze závislé činnosti a příjmů ze samostatné činnosti (snížené o paušální výdaje 60 %). Celkový základ daně je opět snížen o stejné nezdaniitelné části a slevy. Daňová povinnost je 16 926 Kč.

Další graf 4 srovnává modelové příklady z pohledu zdravotního a sociálního pojištění, které závisí na výši vyměřovacího základu pro výpočet pojistného.

Graf 4 - Srovnání zdravotního a sociálního pojištění u modelových příkladů č. 1 až 3
Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu 4 lze vyčíst, že příklad č. 1 má nejvyšší základ daně (současně je i základem daně pro výpočet pojistného) a povinnost k ZP (4,5 %) a SP (6,5 %), která je v celkové výši 84 660 Kč. Tato částka byla sražena z hrubé mzdy zaměstnance za rok 2022. Pan Podnikavý při příjmech pouze ze samostatné činnosti má celkovou povinnost na pojistném ZP a SP 78 278 Kč, tuto situaci popisuje modelový příklad č. 2. Povinné ZP je 13,5 % a SP činí 29,2 % z vyměřovacího základu (50 % ze zisku, tj. 50 % ze základu daně ze samostatné činnosti). V tomto případě bylo vypočtené ZP (21 616 Kč) nižší než pojistné z minimálního vyměřovacího základu pro rok 2022, proto musela být odvedena minimální výše 31 524 Kč. Povinnost k SP byla vypočtena a odvedena ve výši 46 754 Kč.

U posledního příkladu bylo sraženo pojistné ZP a SP ze závislé činnosti ve výši 23 760 Kč (11 %) z hrubé mzdy zaměstnance za rok 2022. Ze samostatné činnosti panu Podnikavému vznikla povinnost k ZP ve výši 15 784 Kč, tato částka je však nižší než minimální zákonná výše (31 524 Kč), které musela být odvedena. Sociální pojištění OSVČ činí 34 140 Kč. Celková povinnost na pojistném ze samostatné činnosti vznikla ve výši 65 664 Kč.

4.4 Modelové příklady č. 4 až 8b

Modelové příklady č. 4 až č. 8b zachycující souběh dílčích základů daně u obou poplatníků. U paní Podnikavé je vypočteno zdravotní a sociální pojištění OSVČ, která provozuje podnikání jako hlavní činnost či vedlejší činnost. U obou poplatníků se sleduje celkové odvodové zatížení. Pro modelový příklad č. 4 bylo vyhotoveno daňové přiznání v souběhu dílčích základů daně.

4.4.1 Modelový příklad č. 4

Modelový příklad č. 4 bude vycházet z modelového příkladu č. 2. Poplatník bude zdaňovat příjmy ze samostatné činnosti ve výši 800 580 Kč, bude uplatňovat paušální výdaje 60 %. V lednu (v roce 2022) prodal garáž, která nebyla součástí společného jmění manželů. Příjem z prodeje garáže činí 1 112 000 Kč, pořizovací cena garáže byla 806 235 Kč. Tento příjem není od daně osvobozen. Pan Podnikavý koupil garáž v roce 2019, a proto není splněna podmínka pro osvobození příjmu (doba mezi nabytím a prodejem je kratší než 5 let).

V lednu roku 2022 pořídil byt, který je ve společném jmění manželů. Nákup bytu byl financován z vlastních peněžních prostředků (včetně příjmu z prodeje garáže) a bezúročně zápůjčky od příbuzných. Byt byl od února pronajímán, měsíční nájemné bylo ve výši 18 000 Kč. Příjmy z nájmu bytu, který je ve společném jmění manželů, se musí zdaňovat pouze u jednoho z manželů. V tomto příkladu bude příjmy z nájmu zdaňovat pan Podnikavý. Roční příjmy z nájmu činily 198 000 Kč a byly uplatněny paušální výdaje 30 % z příjmů. Nezdánitelné části základu daně budou uplatněny ve stejné výši (celkem 30 000 Kč) včetně daňového zvýhodnění na jedno vyživované dítě.

Tabulka 16 - Modelový příklad č. 4

Příjmy ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)	800 580 Kč
- Paušální výdaje (60 % z příjmů)	480 348 Kč
= Dílčí základ daně ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)	320 232 Kč
Příjmy z nájmu (§ 9 ZDP)	198 000 Kč
- Paušální výdaje (30 % z příjmů)	59 400 Kč
= Dílčí základ daně z nájmu (§ 9 ZDP)	138 600 Kč
Ostatní příjmy (§ 10 ZDP)	1 112 000 Kč
- Výdaje (pořizovací cena garáže)	806 235 Kč
= Dílčí základ daně z ostatních příjmů (§ 10 ZDP)	305 765 Kč
Základ daně celkem	764 597 Kč
- Nezdánitelné části základu daně (§ 15 ZDP)	
Hodnota darů	12 000 Kč
Soukromé životní pojištění	18 000 Kč
= Základ daně snížený o nezdánitelné části	734 597 Kč
Základ daně zaokrouhlený na stovky Kč dolů	734 500 Kč
Daň před slevami (15 %)	110 175 Kč
- Slevy na dani	
Sleva na poplatníka	30 840 Kč
Daňové zvýhodnění na jedno vyživované dítě	15 204 Kč
= Daň po slevách	64 131 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Povinné ZP odvede pan Podnikavý v minimální výši 31 524 Kč (viz modelový příklad č. 2). SP činí 46 754 Kč (viz modelový příklad č. 2). Celkové odvodové zatížení je ve výši 142 409 Kč.

4.4.2 Modelový příklad č. 5

Zadání je stejné jako v příkladu č. 4. Pan Podnikavý ale nebude zdaňovat příjmy z nájmu, neboť budou předmětem daně z příjmů jeho manželky.

Tabulka 17 - Modelový příklad č. 5

Příjmy ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)	800 580 Kč
- Paušální výdaje (60 % z příjmů)	480 348 Kč
= Dílčí základ daně ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)	320 232 Kč
Ostatní příjmy (§ 10 ZDP)	1 112 000 Kč
- Výdaje (pořizovací cena garáže)	806 235 Kč
= Dílčí základ daně z ostatních příjmů (§ 10 ZDP)	305 765 Kč
Základ daně celkem	625 997 Kč
- Nezdánitelné části základu daně (§ 15 ZDP)	
Hodnota darů	12 000 Kč
Soukromé životní pojištění	18 000 Kč
= Základ daně snížený o nezdánitelné části	595 997 Kč
Základ daně zaokrouhlený na stovky Kč dolů	595 900 Kč
Daň před slevami (15 %)	89 385 Kč
- Slevy na dani	
Sleva na poplatníka	30 840 Kč
Daňové zvýhodnění na jedno vyživované dítě	15 204 Kč
= Daň po slevách	43 341 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Povinné ZP odvede pan Podnikavý v minimální výši 31 524 Kč (viz modelový příklad č. 2 a 4).

SP činí 46 754 Kč (viz modelový příklad č. 2 a 4). Celkové odvodové zatížení je ve výši 121 619 Kč.

4.4.3 Modelový příklad č. 6

Mgr. Hana Podnikavá (manželka) za zdaňovací období měla příjmy ze závislé činnosti ve výši 205 360 Kč (základní měsíční mzda bez odměn činila 16 400 Kč). U zaměstnavatele podepsala prohlášení k dani a uplatnila slevu na poplatníka. Příjmy ze samostatné činnosti (hlavní činnost) na základě živnostenského oprávnění dosáhly 424 180 Kč, byly uplatněny paušální výdaje (60 % z příjmů). Paní Podnikavá zaplatila dle potvrzení pojišťovny na své soukromé životní pojištění částku 12 000 Kč.

Pokud by paní Podnikavá měla závislou činnost (zaměstnání) jako hlavní zdroj příjmů (samostatnou činnost jako vedlejší zdroj příjmů), dosáhla by tím úspory na zdravotním a sociálním pojištění. Paní Podnikavá splnila podmínku pro vedlejší činnost, protože základní měsíční mzda bez odměn činila 16 400 Kč, což je vyšší částka než minimální měsíční mzda v roce 2022 ve výši 16 200 Kč.

U vedlejší činnosti OSVČ nemusí dodržovat minimální vyměřovací základ a pojištění se vypočítá ze skutečného vyměřovacího základu (poloviny zisku, tj. dílčího základu daně ze samostatné činnosti). Sociální pojištění se nemusí platit, pokud zisk je do limitu. Za kalendářní rok 2022 byla limitem částka 93 387 Kč. (Vančurová a Zídková, 2022)

Tabulka 18 - Modelový příklad č. 6

Dílčí základ daně ze závislé činnosti (§ 6 ZDP)	205 360 Kč
Příjmy ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)	424 180 Kč
- Paušální výdaje (60 % z příjmů)	254 508 Kč
= Dílčí základ daně ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)	169 672 Kč
Základ daně celkem	375 032 Kč
- Nezdánitelné části základu daně (§ 15 ZDP)	
Soukromé životní pojištění	12 000 Kč
= Základ daně snížený o nezdánitelné části	363 032 Kč
Základ daně zaokrouhlený na stovky Kč dolů	363 000 Kč
Daň před slevami (15 %)	54 450 Kč
- Slevy na dani	
Sleva na poplatníka	30 840 Kč
= Daň po slevách	23 610 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Povinné ZP odvede paní Podnikavá v minimální výši 31 524 Kč. SP odvede také v minimální výši 34 092 Kč. Odvody paní Podnikavé celkem činí 89 226 Kč.

Vedlejší činnost OSVČ:

ZP = $(169\,672\text{ Kč} \cdot 0,5) \cdot 0,135$ činí 11 453 Kč.

SP = $(169\,672\text{ Kč} \cdot 0,5) \cdot 0,292$ činí 24 773 Kč.

Celkové odvodové zatížení u vedlejší činnosti činí 59 836 Kč.

4.4.4 Modelový příklad č. 7

Modelový příklad č. 7 bude vycházet z modelového příkladu č. 6. Paní Podnikavá bude navíc zdaňovat příjmy z nájmu, neboť v příkladu č. 5 pan Podnikavý nezdaňuje příjmy z nájmu.

Tabulka 19 - Modelový příklad č. 7

Dílčí základ daně ze závislé činnosti (§ 6 ZDP)	205 360 Kč
Příjmy ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)	424 180 Kč
- Paušální výdaje (60 % z příjmů)	254 508 Kč
= Dílčí základ daně ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)	169 672 Kč
Příjmy z nájmu (§ 9 ZDP)	198 000 Kč
- Paušální výdaje (30 % z příjmů)	59 400 Kč
= Dílčí základ daně z nájmu (§ 9 ZDP)	138 600 Kč
Základ daně celkem	513 632 Kč
- Nezdánitelné části základu daně (§ 15 ZDP)	
Soukromé životní pojištění	12 000 Kč
= Základ daně snížený o nezdánitelné části	501 632 Kč
Základ daně zaokrouhlený na stovky Kč dolů	501 600 Kč
Daň před slevami (15 %)	75 240 Kč
- Slevy na dani	
Sleva na poplatníka	30 840 Kč
= Daň po slevách	44 400 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Povinné ZP odvede paní Podnikavá v minimální výši 31 524. SP odvede také v minimální výši 34 092 Kč. Odvody paní Podnikavé celkem činí 110 016 Kč.

Vedlejší činnost OSVČ:

ZP = $(169\,672 \text{ Kč} \cdot 0,5) \cdot 0,135$ činí 11 453 Kč.

SP = $(169\,672 \text{ Kč} \cdot 0,5) \cdot 0,292$ činí 24 773 Kč.

Celkové odvodové zatížení u vedlejší činnosti činí 80 626 Kč.

4.4.5 Modelový příklad č. 8a

Modelové příklady č. 8a i č. 8b se budou zabývat zdaňováním příjmů spolupracujících osob. Pan Podnikavý bude zdaňovat 75 % svých příjmů ze samostatné činnosti včetně ostatních příjmů i příjmů z nájmu.

Tabulka 20 - Modelový příklad č. 8a

Příjmy ze samostatné činnosti (75 % z 800 580 Kč)	600 435 Kč
- Paušální výdaje (60 % z příjmů)	360 261 Kč
= Dílčí základ daně ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)	240 174 Kč
Příjmy z nájmu (§ 9 ZDP)	198 000 Kč
- Paušální výdaje (30 % z příjmů)	59 400 Kč
= Dílčí základ daně z nájmu (§ 9 ZDP)	138 600 Kč
Ostatní příjmy (§ 10 ZDP)	1 112 000 Kč
- Výdaje (pořizovací cena garáže)	806 235 Kč
= Dílčí základ daně z ostatních příjmů (§ 10 ZDP)	305 765 Kč
Základ daně celkem	684 539 Kč
- Nezdánitelné části základu daně (§ 15 ZDP)	
Hodnota darů	12 000 Kč
Soukromé životní pojištění	18 000 Kč
= Základ daně snížený o nezdánitelné části	654 539 Kč
Základ daně zaokrouhlený na stovky Kč dolů	654 500 Kč
Daň před slevami (15 %)	98 175 Kč
- Slevy na dani	
Sleva na poplatníka	30 840 Kč
Daňové zvýhodnění na jedno vyživované dítě	15 240 Kč
= Daň po slevách	52 095 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Povinné ZP odvede pan Podnikavý v minimální výši 31 524 Kč. SP odvede také v minimální výši 34 092 Kč. Odvody pana Podnikavého celkem činí 117 711 Kč.

4.4.6 Modelový příklad č. 8b

Spolupracující osobou bude paní Podnikavá, která bude zdaňovat 25 % příjmů ze samostatné činnosti manžela (pana Podnikavého) včetně svých příjmů ze samostatné činnosti. Celkové odvodové zatížení bude posouzeno z pohledu hlavní i vedlejší činnosti OSVČ.

Tabulka 21 - Modelový příklad č. 8b

Dílčí základ daně ze závislé činnosti (§ 6 ZDP)	205 360 Kč
Příjmy ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)	424 180 Kč
Příjmy jako spolupracující osoba (25 % z 800 580)	200 145 Kč
Příjmy ze samostatné činnosti celkem (§ 7 ZDP)	624 325 Kč
- Paušální výdaje (60 % z příjmů)	374 595 Kč
= Dílčí základ daně ze samostatné činnosti (§ 7 ZDP)	249 730 Kč
Základ daně celkem	455 090 Kč
- Nezdánitelné části základu daně (§ 15 ZDP)	
Soukromé životní pojištění	12 000 Kč
= Základ daně snížený o nezdánitelné části	443 090 Kč
Základ daně zaokrouhlený na stovky Kč dolů	443 000 Kč
Daň před slevami (15 %)	66 450 Kč
- Slevy na dani	
Sleva na poplatníka	30 840 Kč
= Daň po slevách	35 610 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Povinné ZP odvede paní Podnikavá v minimální výši 31 524 Kč. SP odvede v částce $(249\,730\text{ Kč} \cdot 0,5) \cdot 0,292 = 36\,461\text{ Kč}$. Odvody paní Podnikavého celkem činí 103 595 Kč.

Vedlejší činnost OSVČ:

ZP = $(249\,730\text{ Kč} \cdot 0,5) \cdot 0,135$ činí 16 857 Kč.

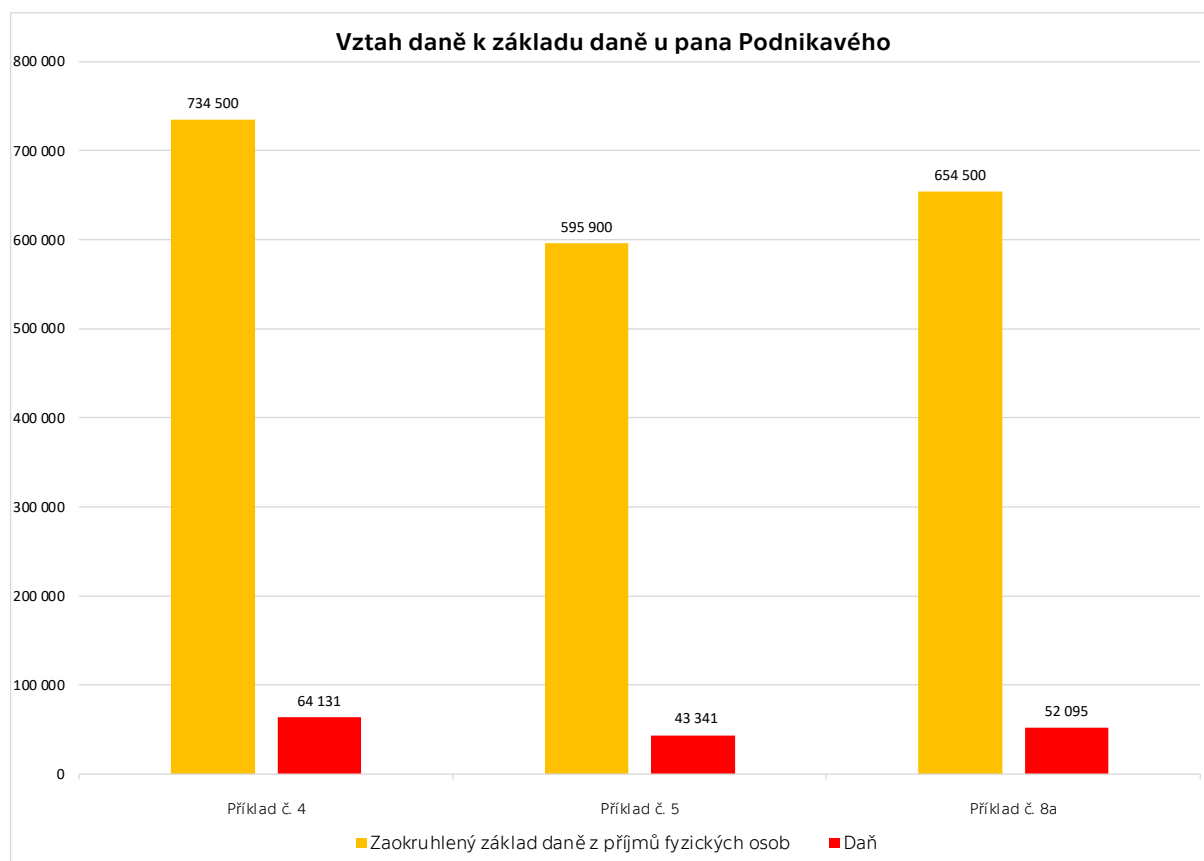
SP = $(249\,730\text{ Kč} \cdot 0,5) \cdot 0,292$ činí 36 461 Kč

Celkové odvodové zatížení u vedlejší činnosti činí 88 928 Kč

4.5 Porovnání a vyhodnocení modelových příkladů

č. 4 až 8b

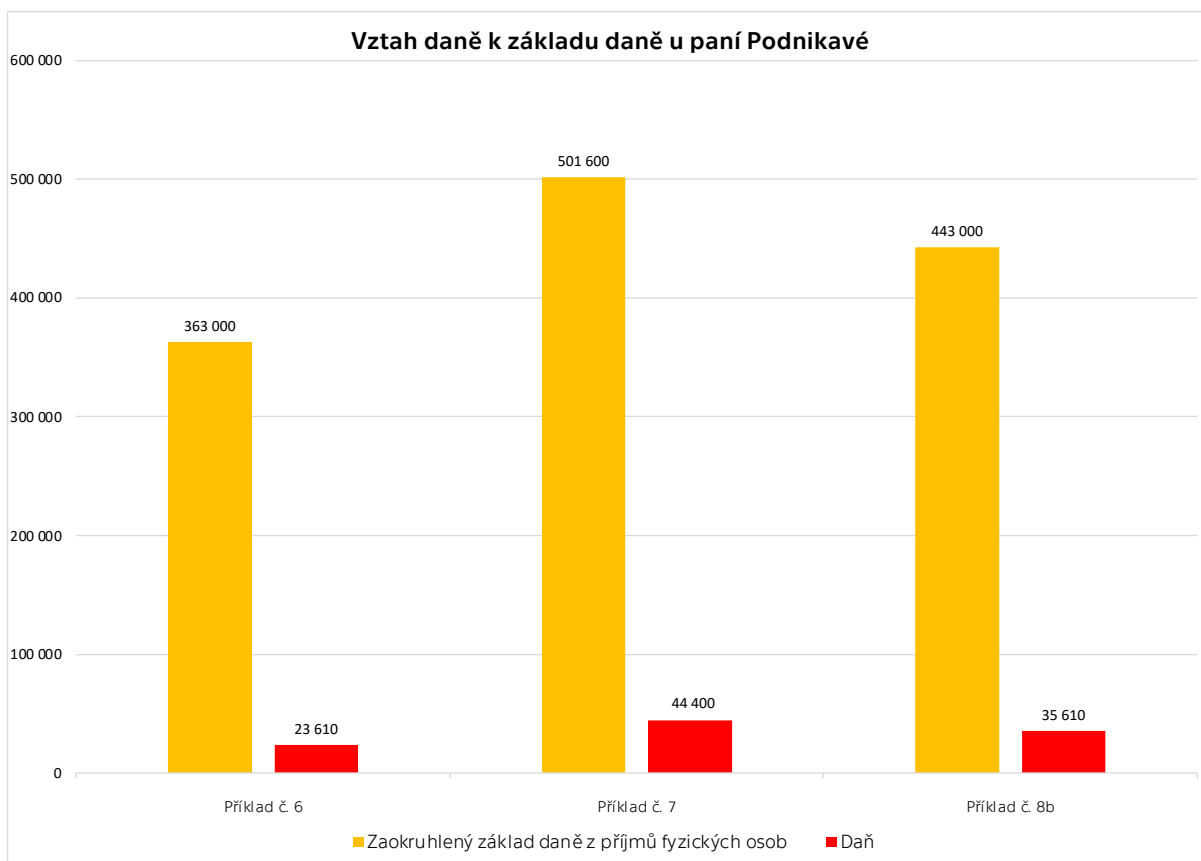
Porovnání z pohledu daňového zatížení zobrazuje graf 5, na kterém je porovnaný zaokrouhlený základ daně (na stovky Kč dolů) k daňové povinnosti pana Podnikavého. Konkrétně u modelových příkladů č. 4, 5 a 8a.

Graf 5 – Srovnání vztahu daně k základu daně u pana Podnikavého
Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu je rovněž patrné, že čím vyšší je základ daně, tím je vyšší také daňová povinnost poplatníka. Nejvyšší základ daně i daňová povinnost se objevila u příkladu č. 4. V tomto příkladu pan Podnikavý zdaňoval příjmy z nájmu. Naopak příklad č. 5 daň z nájmu nezahrnoval a vykazuje daňovou povinnost ve výši 43 341 Kč. Vyvážený poměr mezi daňovou zátěží a výši příjmů (základu daně) zobrazuje modelový příklad 8a, v kterém pan Podnikavý zdaňoval 75 % svých příjmů ze samostatné činnosti včetně ostatních příjmů i příjmů z nájmu.

Porovnání z pohledu paní Podnikavé znázorňuje graf 6. Na kterém je taktéž zachycen zaokrouhlený základ daně (na stovky Kč dolů) a daňová povinnost. Týká se modelových příkladů č. 6,7 a 8b.

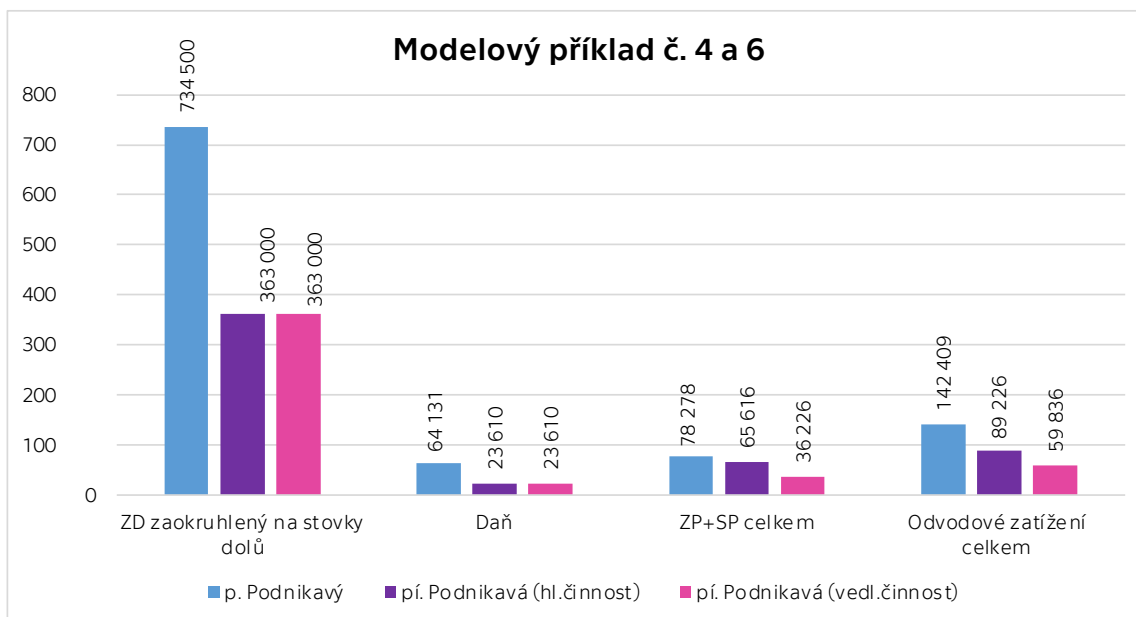
Graf 6 – Srovnání vztahu daně k základu daně u paní Podnikavé

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvyšší daňová povinnost paní Podnikavé se objevila u příkladu s daněním příjmů z nájmu, tj. příklad č. 7. Pro minimalizaci daňové zátěže vychází nejlépe příklad č. 6 s částkou 23 610 Kč. Modelový příklad 8b má vyvážený poměr mezi daňovou zátěží a výší příjmů (základu daně), v tomto příkladu paní Podnikavá zdaňovala 25 % příjmů ze samostatné činnosti manžela (pana Podnikavého) včetně svých příjmů ze samostatné činnosti.

Graf 7, který je níže, zobrazuje srovnání modelových příkladů č. 4 a 6. V příkladu č. 4 pan Podnikavý zdaňoval příjmy ze samostatné činnosti, příjmy z nájmu a příjem z prodeje garáže (ta nebyla součástí společného jmění manželů). Naopak paní Podnikavá v příkladu č. 6 zdaňovala pouze souběh příjmů ze závislé činnosti a příjmy ze samostatné činnosti (hlavní činnosti). Odvodové zatížení obou poplatníků činilo celkem 231 635 Kč.

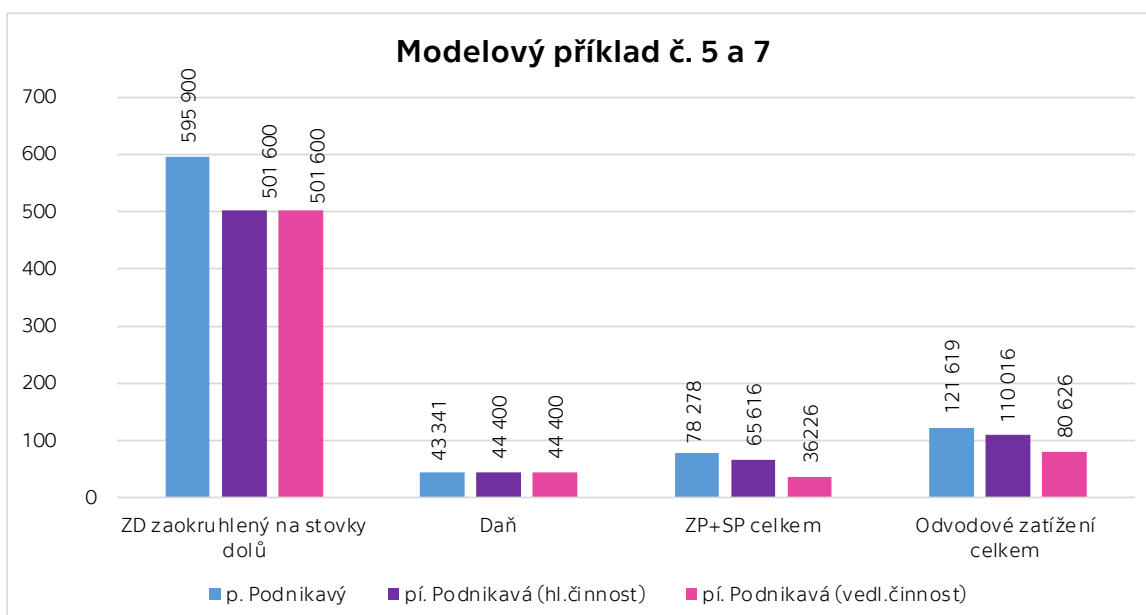
V případě, že by paní Podnikavá vykonávala samostatnou činnost jako vedlejší zdroj příjmů, nemusela by odvádět ZP a SP v minimální výši a tím by dosáhla úspory na zdravotním a sociálním pojištění. Odvodové zatížení obou poplatníků by se snížilo na částku 202 245 Kč.

Graf 7 - Srovnání modelových příkladů č. 4 a 6

Zdroj: vlastní zpracování

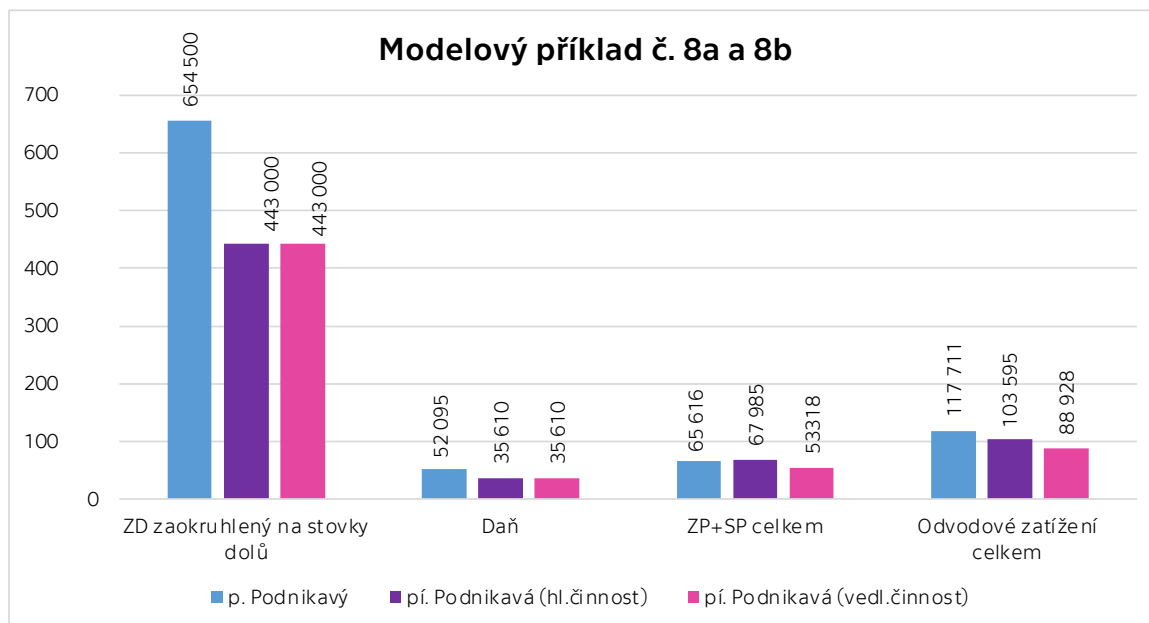
Situace, kde pan Podnikavý nezdaňuje příjmy z nájmu, neboť jsou součástí předmětu daně z příjmů jeho manželky, je zobrazena na grafu 8. Manželka zde zdaňuje příjmy ze závislé činnosti, příjmy ze samostatné činnosti (hlavní činnost) a příjmy z nájmu. Celkové odvodové zatížení obou poplatníků je ve výši 231 635 Kč. Pokud by paní Podnikavá vykonávala samostatnou činnost jako vedlejší zdroj příjmů, celkové odvodové zatížení obou poplatníků by bylo ve výši 202 245 Kč, z důvodu snížení pojistného paní Podnikavé.

Graf 8 - Srovnání modelových příkladů č. 5 a 7

Zdroj: vlastní zpracování

Modelové příklady č. 8a i č. 8b se zabývají zdaňováním příjmů spolupracujících osob. Pan Podnikavý zdaňuje 75 % svých příjmů ze samostatné činnosti včetně ostatních příjmů i příjmů z nájmu. Jeho manželka paní Podnikavá zdaňuje 25 % příjmů ze samostatné činnosti manžela včetně svých příjmů ze samostatné činnosti. Odvodové zatížení manželů, v případě zdaňování příjmů ze samostatné činnosti jako hlavní zdroj příjmů paní Podnikavé, by bylo ve výši 221 306 Kč. V případě samostatné činnosti jako vedlejší zdroj příjmů paní Podnikavé by se celková částka na odvodové zatížení snížila na 206 639 Kč. Srovnání výše zmíněných modelových příkladů zobrazuje graf 9.

Graf 9 - Srovnání modelových příkladů č. 8 a 8b
Zdroj: vlastní zpracování

Celkové porovnání a vyhodnocení modelových příkladů č. 4 až 8b zachycuje tabulka 22. Je zde zobrazena daň, součet ZP a SP, odvody celkem za jednotlivce i za oba poplatníky dohromady. U paní Podnikavé se rozlišuje hlavní a vedlejší činnost.

Tabulka 22 - Porovnání a vyhodnocení příkladů č. 4 až 8b

	Pan Podnikavý			§ 7 ZDP	Paní Podnikavá			Odvody celkem za oba poplatníky
	daň	Σ pojistné	odvody celkem		daň	Σ pojistné	odvody celkem	
Příklad č. 4 a 6	64 131 Kč	78 278 Kč	142 409 Kč	hlavní činnost	23 610 Kč	65 616 Kč	89 226 Kč	231 635 Kč
				vedlejší činnost	23 610 Kč	36 226 Kč	59 836 Kč	202 245 Kč
Příklad č. 5 a 7	43 341 Kč	78 278 Kč	121 619 Kč	hlavní činnost	44 400 Kč	65 616 Kč	110 016 Kč	231 635 Kč
				vedlejší činnost	44 400 Kč	36 226 Kč	80 626 Kč	202 245 Kč
Příklad č. 8a a 8b	52 095 Kč	65 616 Kč	117 711 Kč	hlavní činnost	35 610 Kč	67 985 Kč	103 595 Kč	221 306 Kč
				vedlejší činnost	35 610 Kč	53 318 Kč	88 928 Kč	206 639 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Jak je z tabulky 22 patrné, pokud by paní Podnikavá měla závislou činnost (zaměstnání) jako hlavní zdroj příjmů (samostatnou činnost jako vedlejší zdroj příjmů), nastaly by dva nejvýhodnější způsoby pro zdaňování příjmů manželů, a to varianta příkladu č. 4 a 6. V této variantě příjmy z nájmu daní pouze pan Podnikavý, jeho manželka zdaňuje příjmy ze souběhu činností, tj. příjmy ze závislé činnosti (hlavní zdroj příjmů) a ze samostatně výdělečné činnosti (vedlejší zdroj příjmů). Celkové odvody za oba poplatníky jsou ve výši 202 245 Kč. Druhá případná varianta je kombinace příkladu č. 5 a 7. V této variantě naopak zdaňuje příjmy z nájmu paní Podnikavá a rovněž je zde samostatná činnost jako vedlejší zdroj příjmů. Výše celkových odvodů za oba poplatníky je ve stejné výši, tj. 202 245 Kč.

Pro hlavní zdroj příjmů ve formě příjmů ze samostatné činnosti pro oba poplatníky je nejvhodnější variantou příklad 8a a 8b. Tyto varianty řešily zdaňování příjmů spolupracujících osob. Spolupracující osobou je paní Podnikavá, která zdaňovala 25 % příjmů ze samostatné činnosti manžela (pana Podnikavého) včetně svých příjmů ze závislé a samostatné činnosti (hlavní zdroj příjmů). Zde se nejvíc ušetřilo na odvodech pana Podnikavého, kde byla částka nejmenší ze všech variant, a to ve výši 117 711 Kč. V této variantě činily celkové odvody za oba poplatníky částku 221 306 Kč.

Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo na základě poznatků získaných v teoretické části stanovit optimální výši daně z příjmů v souběhu dílčích základů daně. Pro správné vyhodnocení jednotlivých variant bylo potřeba sledovat u obou poplatníků i celkové odvodové zatížení.

Pro vyhodnocení daňového zatížení bylo sestaveno devět modelových příkladů na fiktivní fyzické osobě Ing. Jana Podnikavého a jeho rodiny. První tři příklady zdaňovaly příjmy pouze pana Podnikavého ze samostatné a závislé činnosti. Výraznější rozdíl je mezi zdaňováním příjmů ze závislé činnosti a příjmů ze samostatné činnosti, proto tyto příklady byly mezi sebou porovnány na základě vztahu mezi základem daně a daňovou povinností (daňovým bonusem). Pro minimalizaci daňové zátěže vychází nejlépe příklad č. 2, ve kterém poplatníkovi vznikl daňový bonus ve výši 2 514 Kč. Vyvážený poměr mezi daňovou zátěží a příjmovou stránkou je u příkladu č. 3.

OSVČ, které vykazují velmi nízké příjmy, odvádí i minimální odvody. V současnosti odvody na sociální pojištění některých OSVČ nepokryjí ani minimální důchod, a tak jejich starobní důchody jsou solidárně dorovnány. Tím se pro pojištěnce s nízkými odvody stává důchodový systém výhodnější. Proto se v současné době vedou diskuse o zvýšení SP u OSVČ, které odvádějí minimální sociální pojistné.

Modelové příklad č. 4 až 8b se týkaly souběhu dílčích základů daně u obou poplatníků (pan Podnikavý a jeho manželka). U příkladu č. 4 bylo vyhotoveno daňové přiznání ze souběhu dílčích základů daně. Příklady č. 4 až 8b byly srovnány z hlediska daňového zatížení, následně byly příklady srovnány z hlediska základu daně, daňové povinnosti, pojistného a celkového odvodového zatížení. Nejvhodnější variantou se pro oba poplatníky z hlediska minimalizace odvodů stala varianta příklad č. 8a a 8b, jestliže by paní Podnikavá zdaňovala 25 % příjmů ze samostatné činnosti manžela (pana Podnikavého) včetně svých příjmů ze samostatné činnosti (jako hlavní zdroj příjmů). Příklad č. 4 a 6 společně s příkladem č. 5 a 7 se stávají nejlepší variantou v momentu, kdy paní Podnikavá daní příjmy ze samostatné činnosti jako vedlejší zdroj příjmů.

Hlavním cílem podnikání je však dosažení zisku, a proto podnikatel (OSVČ) by neměl dlouhodobě vykazovat ztrátu. OSVČ, která má dlouhodobě vyšší příjmy a vykazuje zisk, má i vyšší celkové odvody. Tito podnikatelé jsou méně „závislí“ na státu. Proto tyto OSVČ uvažují i o skutečnosti, že na stáří je třeba se zajistit formou vhodných investic či šetřením a nespoléhat se pouze na důchodový systém.

Provozováním samostatné výdělečné činnosti oproti závislé činnosti má i svá rizika a nevýhody (např. samostatné zajištění práce, delší pracovní doba včetně práce o víkendech, neplacená dovolená i nemocenská, vyšší míra stresu a nemožnost uplatňování zaměstnaneckých benefitů).

Seznam použité literatury

DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů* (19.vydání). Praha: Grada, 2022, 152 s. ISBN 978-80-271-1915-8

KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika* (7. aktualiz). Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, 272 s. ISBN 978-80-7598-165-3

LIPOVSKÁ, Hana. *Moderní ekonomie: Jednoduše o všem, co byste měli vědět*. Praha: Grada, 2017, 256 s. ISBN: 978-80-271-9609-8

MACHÁČEK, Ivan. *Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: postupy, jak platit co nejnižší daň*. Olomouc: ANAG, [2019]. Daně (ANAG). ISBN 978-80-7554-195-6.

ŠTOHL, Pavel. *Daně 2022: výklad a praktické příklady*. Osmé vydání. Znojmo: Ing. Pavel Štohl, 2022, 196 s. ISBN 978-80-88221-61-6.

VANČUROVÁ, A., LÁCHOVÁ, L., ZÍDKOVÁ, H. *Daňový systém ČR 2020* (1. vydání). Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020. 408 s. ISBN 978-80-7598-887-4

VANČUROVÁ, ZÍDKOVÁ, H. *Daňový systém ČR 2022* (1. vydání). Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022. 364 s. ISBN 978-80-7676-362-3

Internetové zdroje

HÁJKOVÁ, G. *Daňové slevy v roce 2022: Co si uplatníte už letos a co až příští rok?*- Měšec.cz. Měšec.cz [online], copyright © 1997. [cit. 5. 12. 2022]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/clanky/danove-slevy-v-roce-2022/>

Paušální daň [online]. Finanční správa. [cit. 16. 01. 2023]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/pausalni-dan/obecne-informace>

Schéma rozpočtového určení daní 2022 [online]. Finanční správa. [cit. 27. 10. 2022]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-kraje-a-obce/Schema_rozpocetoveho_urceni_dani_2022.pdf

Standartní formulář. *Daňové přiznání za rok 2022: využijte chytré interaktivní formuláře* [online]. iDnes. cz [cit. 18.4.2023]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/finance/dane/dan-z-prijmu-interaktivni-formulare-tiskopis-idnes-2022.A230116_095359_p_dane_sov

Údaje z výběru daní [online]. Finanční správa. [cit. 16. 01. 2023]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/analyzy-a-statistiky/udaje-z-vyberu-dani>

16/1993 Sb. Zákon o dani silniční. *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. © AION CS, s. r. o. 2010. [cit. 28. 10. 2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-16?text=16%2F1993&citace=1>

242/2016 Sb. Celní zákon. *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění*. [online]. © AION CS, s. r. o. 2010. [cit. 28. 10. 2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-242>

338/1992 Zákon o dani z nemovitých věcí. *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění*. [online]. © AION CS, s. r. o. 2010. [cit. 28. 10. 2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-338?text=338%2F1992>

353/2003 Zákon o spotřebních daní. *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění*. [online]. © AION CS, s. r. o. 2010. [cit. 28. 10. 2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-353?text=353%2F2003>

586/1992 Zákon o daních z příjmů. *Zákony pro lidi – Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění* [online]. © AION CS, s. r. o. 2010. [cit. 27. 10. 2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586?text=586%2F1992>

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Schéma rozpočtového určení daní k 1. 1. 2022.....	8
Obrázek 2 - Struktura přímých daní v České republice v roce 2022.....	10
Obrázek 3 - Struktura nepřímých daní v České republice v roce 2022.....	12
Obrázek 4 - Kategorizace slev na dani z příjmů fyzických osob.....	27

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Základní charakteristika jednotlivých druhů příjmů.....	16
Tabulka 2 - Stručné porovnání příjmů ze samostatné činnosti a ostatních příjmů.....	18
Tabulka 3 - Sazby sociálního pojistného sociální pojištění, aktuální k roku 2022.....	19
Tabulka 4 - Uplatnění výdajů procentem z příjmů.....	20
Tabulka 5 - Minimální doba odpisování pro dané odpisové skupiny.....	21
Tabulka 6 - Rovnoměrné odpisování.....	21
Tabulka 7 - Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 20 %.....	22
Tabulka 8 - Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 15 %.....	22
Tabulka 9 - Roční odpisová sazba při zvýšení odpisu v prvním roce odpisování o 10 %.....	22
Tabulka 10 - Zrychlené odpisování.....	23
Tabulka 11 - Schéma základu daně z příjmů fyzických osob.....	25
Tabulka 12 - Výpočet daně z příjmů fyzických osob.....	26
Tabulka 13 - Modelový příklad č. 1.....	33
Tabulka 14 - Modelový příklad č. 2.....	34
Tabulka 15 - Modelový příklad č. 3.....	35
Tabulka 16 - Modelový příklad č. 4.....	40
Tabulka 17 - Modelový příklad č. 5.....	41
Tabulka 18 - Modelový příklad č. 6.....	42
Tabulka 19 - Modelový příklad č. 7.....	43
Tabulka 20 - Modelový příklad č. 8a.....	44
Tabulka 21 - Modelový příklad č. 8b.....	45
Tabulka 22 - Porovnání a vyhodnocení příkladů č. 4 až 8b.....	48

Seznam grafů

Graf 1 - Vývoj inkasa daní z příjmů fyzických osob v letech 2011-2021 v ČR (v mil. Kč).....	14
Graf 2 - Srovnání základů daně u modelů č. 1 až 3.....	36
Graf 3 - Srovnání vztahu daně k základu daně u modelových příkladů č. 1 až 3.....	37
Graf 4 - Srovnání zdravotního a sociálního pojištění u modelových příkladů č. 1 až 3.....	38
Graf 5 – Srovnání vztahu daně k základu daně u pana Podnikavého	46
Graf 6 – Srovnání vztahu daně k základu daně u paní Podnikavé	47
Graf 7 - Srovnání modelových příkladů č. 4 a 6.....	48
Graf 8 - Srovnání modelových příkladů č. 5 a 7.....	48
Graf 9 - Srovnání modelových příkladů č. 8a a 8b.....	49

Seznam příloh

Příloha 1 - Daňové přiznání v souběhu dílčích základů daně pro modelový příklad č. 4.....	56
---	----

Příloha 1 - Daňové priznání v souběhu dílčích základů daně pro modelový příklad č. 4

Než začnete vyplňovat tiskopis, přečtěte si, prosím, pokyny.

Finančnímu úřadu pro / Specializovanému finančnímu úřadu
Hlavní město Praha

Územnímu pracovišti v, ve, pro
Praha 6

01 Daňové identifikační číslo
C Z 7 4 0 5 0 2 1 2 1 4

02 Rodné číslo
7 4 0 5 0 2 / 1 2 1 4

03 DAP¹⁾
 řádné opravné dodatečné Důvody pro podání dodatečného DAP zjištěny dne

04 Kód rozlišení typu DAP²⁾ Datum

05 DAP zpracoval a předkládá daňový poradce na základě plné moci k zastupování, která byla uplatněna u správce daně před uplynutím neprodoulené lhůty¹⁾ ano ne

05a Zákonná povinnost ověření účetní závěrky auditorem¹⁾ ano ne

PŘIZNÁNÍ

k dani z příjmů fyzických osob

podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon")
 za zdaňovací období (kalendářní rok) **2022** nebo jeho část²⁾ od do
 dále jen "DAP"

1. ODDÍL - Údaje o poplatníkovi

06 Příjmení Podnikavý		07 Rodné příjmení* Jan	08 Jméno (-a) Jan
09 Titul* Ing.		10 Státní příslušnost ČR	11 Číslo pasu

Adresa místa pobytu v den podání DAP

12 Obec Praha 6		13 Ulice/část obce Jaselská	14 Číslo popisné / orientační 75
15 PSC 160 00	16 Telefon / mobilní telefon*) 606775420	17 E-mail*) podnikavy@volny.cz	18 Stát Česká republika

Adresa místa pobytu k poslednímu dni kalendářního roku, za který se daň vyměřuje
 Řádky 19 až 22 vyplňte pouze v případě, že adresa k poslednímu dni kalendářního roku, za který se DAP podává, je rozdílná od adresy v den podání DAP.

19 Obec	20 Ulice/část obce	21 Číslo popis./ orientační	22 PSC
---------	--------------------	-----------------------------	--------

Adresa místa pobytu na území České republiky, kde se poplatník obvykle ve zdaňovacím období zdržoval
 Řádky 23 až 28 vyplňte pouze v případě, že nemáte bydliště (trvalý pobyt) na území České republiky.

23 Obec	24 Ulice/část obce	25 Číslo popisné / orientační
26 PSC	27 Telefon / mobilní telefon*)	28 E-mail*)

29 Kód státu - vyplní jen daňový nerezident 29a Výše celosvětových příjmů Kč

30 Transakce uskutečněné se zahraničními spojenými osobami¹⁾ ano ne

25 5405 MFin 5405 vzor č.28 1

2. ODDÍL - Dílčí základ daně, základ daně, ztráta

1. Výpočet dílčího základu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (§ 6 zákona)

	poplatník	finanční úřad
31 Úhrn příjmů od všech zaměstnavatelů		
32 (neobsazeno)		
33 Daň zaplacená v zahraničí podle § 6 odst. 13 zákona		
34 Dílčí základ daně podle § 6 zákona (ř. 31 - ř. 33)	0	
35 Úhrn příjmů plynoucí ze zahraničí podle §6 zákona		

2. Dílčí základy daně z příjmů fyzických osob podle § 6, § 7, § 8, § 9 a § 10 zákona, základ daně a ztráta

36 Dílčí základ daně ze závislé činnosti podle § 6 zákona (ř. 34)	0	
37 Dílčí základ daně nebo ztráta ze samostatné činnosti podle § 7 zákona (ř. 113 přílohy č. 1 DAP)	320 232	
38 Dílčí základ daně z kapitálového majetku podle § 8 zákona		
39 Dílčí základ daně nebo ztráta z nájmu podle § 9 zákona (ř. 206 přílohy č. 2 DAP)	138 600	
40 Dílčí základ daně z ostatních příjmů podle § 10 zákona (ř. 209 přílohy č. 2 DAP)	305 765	
41 Úhrn řádků (ř. 37 + ř. 38 + ř. 39 + ř. 40).	764 597	
42 Základ daně (36 + kladná hodnota z ř. 41)	764 597	
43 (neobsazeno)		
44 Uplatňovaná výše ztráty - vzniklé a vyměřené za předcházející zdaňovací období maximálně do výše ř.41		
45 Základ daně po odečtení ztráty (ř. 42 - ř. 44)	764 597	

3. ODDÍL - Nezdanitelné části základu daně, odčitatelné položky a daň celkem

Částka podle § 15	Počet měsíců		Počet měsíců	
46 Odst. 1 zákona (hodnota bezúplatného plnění - daru/darů)		12 000		
47 Odst. 3 a 4 zákona (odečet úroků)	0			
48 Odst. 5 zákona (penzijní připojištění, penzijní pojištění a doplňkové penzijní spoření)				
49 Odst. 6 zákona (soukromé životní pojištění)		18 000		
50 Odst. 7 zákona (odborové příspěvky)				
51 Odst. 8 zákona (úhrada za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání)				
52 §34 odst. 4 zákona (výzkum a vývoj)				
53 §34 odst. 4 zákona (odpočet na podporu odborného vzdělávání)				
54 Úhrn nezdanitelných částí základu daně a položek odčitatelných od základu daně (ř.46 + ř.47 + ř.48 + ř.49 + ř.50 + ř.51 + ř.52 + ř.52 a + ř.53)		30 000		
55 Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně a položky odčitatelné od základu daně (ř.45 - ř.54)		734 597		
56 Základ daně zaokrouhlený na celá sta Kč dolů		734 500		
57 Daň podle § 16 zákona		110 175,00		

4. ODDÍL - Daň celkem, ztráta

58 Daň podle §16 zákona (ř. 57) nebo částka z ř. 330 přílohy č. 3 DAP	110 175,00	
59 (neobsazeno)		
60 Daň celkem zaokrouhlená na celé Kč nahoru	110 175	
61 Daňová ztráta - zaokrouhlená na celé Kč nahoru bez znaménka minus		

5. ODDÍL - Uplatnění slev na dani a daňového zvýhodnění

62 Slevy celkem podle § 35 odst. 1 zákona		
62a Sleva za zastavenou exekuci podle § 35 odst. 4 zákona		
63 Sleva podle § 35a nebo § 35b zákona		

Tab č.1 ÚDAJE O MANŽELCE (MANŽELOVI)

Příjmení, jméno, titul *) manželky (manžela)	Rodné číslo

Částka podle § 35ba odst. 1	Počet měsíců	Počet měsíců	Počet měsíců
64 písm. a) zákona (základní sleva na poplatníka)		30 840	
65a) písm. b) zákona (sleva na manželku/manžela)			
65b) písm. b) zákona (sleva na manželku/manžela, která/který je držitelem ZTP/P)			
66 písm. c) zákona (základní sleva na invaliditu - pro poživatele invalidního důchodu pro invaliditu prvního nebo druhého stupně)			
67 písm. d) zákona (rozšířená sleva na invaliditu - pro poživatele invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně)			
68 písm. e) zákona (sleva na držitele průkazu ZTP/P)			
69 písm. f) zákona (sleva na studenta)			
69a) písm. g) zákona (sleva za umístění dítěte)			
69b) (neobsazeno)			
70 Úhrn slev na dani podle § 35, § 35a, § 35b a § 35ba zákona (ř.62 + ř.62a + ř.63 + ř.64 + ř.65a + ř.65b + ř.66 + ř.67 + ř.68 + ř.69 + ř.69a)		30 840	
71 Daň po uplatnění slev podle § 35, § 35a, § 35b a § 35ba zákona (ř. 60 - ř. 70.)		79 335	

Tab. č. 2 ÚDAJE O DĚTECH ŽIJÍCÍCH VE SPOLEČNĚ HOSPODAŘÍCÍ DOMÁCNOSTI

	Příjmení a jméno(-a)	Rodné číslo	Počet měsíců ve výši jedno dítě		Počet měsíců ve výši na druhé dítě		Počet měsíců ve výši na třetí a další dítě	
			bez ZTP/P	se ZTP/P	bez ZTP/P	se ZTP/P	bez ZTP/P	se ZTP/P
	1	2	3		4		5	
1	Milan Podnikavý	021503/1856	12					
2								
3								
4								
	Celkem		12	0	0	0	0	

72	Daňové zvýhodnění na vyživované dítě	15 204	
73	Sleva na dani (částka ř. 72, uplatněná maximálně do výše daně na ř. 71)	15 204	
74	Daň po uplatnění slevy podle § 35c zákona (ř. 71 - ř. 73)	64 131	
74a	Daň ze samostatného základu daně podle § 16a zákona (částka z ř. 414 přílohy c. 4 DAP)	0	
75	Daň celkem (ř. 74 + ř. 74a)	64 131	
76	Daňový bonus (ř. 72 - ř. 73)	0	
77	Daň celkem po úpravě o daňový bonus (ř. 75 - ř. 76), pokud je na řádku záporné číslo, uveďte nulu	64 131	
77a	Daňový bonus po odpočtu daně (ř. 76 - ř. 75), pokud je na řádku záporné číslo, uveďte nulu	0	

6. ODDÍL - Dodatečné DAP

78	Poslední známá daň		
79	Zjištěná daň podle § 141 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (ř. 77 nebo ř. 77a)		
80	Rozdíl řádků (ř.79 - ř.78) : zvýšení (+) částka daně se zvyšuje, snížení (-) částka daně se snižuje		
81	Poslední známá daň - daňová ztráta podle § 5 zákona		
82	Zjištěná ztráta podle § 141 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (ř. 61)		
83	Rozdíl řádků (ř.82 - ř.81) : zvýšení (+) - daňová ztráta se zvyšuje, snížení (-) daňová ztráta se snižuje		

7. ODDÍL - Placení daně

84	Úhrn sražených záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti (po slevách na dani)		
85	Na zbývajících zálohách zapláceno poplatníkem celkem		
86	Úhm záloh podle § 38lk zaplacených poplatníkem v paušálním režimu		
87	Sražená daň podle § 36 odst. 6 zákona		
87a)	Sražená daň podle § 36 odst. 7 zákona		
88	Zajištěná daň plátcem podle § 38e zákona		
89	Úhrn vyplacených měsíčních daňových bonusů podle § 35d zákona (včetně případného doplatku na daňovém bonusu)		
90	Zaplacená daňová povinnost (záloha) podle § 38gb odst. 2 zákona		
91	Zbývá doplatit (ř. 77 - ř. 77a - ř. 84 - ř. 85 - ř. 86 - ř. 87 - ř. 87a - ř. 88 + ř. 89 - ř. 90) : (+) zbývá doplatit, (-) zapláceno více	64 131	

PŘÍLOHY DAP :

Ve sloupci uveďte počet listů příloh :

Název přílohy	
Příloha č.1 - „Výpočet dílčího základu daně ze samostatné činnosti (§ 7 zákona)“	1
Příloha č.2 - „Výpočet dílčích základů daně z příjmů z nájmu (§ 9 zákona) a z ostatních příjmů (§ 10 zákona)“	1
Příloha č.3 - „Výpočet daně z příjmů ze zahraničí (§ 38f zákona)“ včetně Samostatných listů	
Příloha č. 4 – „Výpočet daně ze samostatného základu daně podle § 16a zákona“	
Účetní závěrka poplatníka, který vede účetnictví	
„Potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti a o sražených zálohách na daň a daňovém zvýhodnění“ za příslušné zdaňovací období od všech zaměstnavatelů (např. podle § 38j odst. 3 zákona)	
Doklad o poskytnutém bezúplatném plnění (daru)	1
Potvrzení o poskytnutém úvěru na bytové potřeby a o výši úroků z tohoto úvěru	
Potvrzení o zaplacených příspěvcích na penzijní připojištění, penzijní pojištění, nebo doplňkové penzijní spoření	
Potvrzení o zaplacených příspěvcích na soukromé životní pojištění	1
Usnesení o zastavení exekuce	
Potvrzení o úhradě za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání	
Potvrzení předškolního zařízení o výši výdajů vynaložených za umístění vyživovaného dítěte	
Potvrzení zaměstnavatele druhého z poplatníků pro uplatnění nároku na daňové zvýhodnění	
Důvody pro podání dodatečného DAP	
Potvrzení o vyplacených příjmech a sražené dani	
Potvrzení výše příjmů od zahraničního správce daně	
Vyrozumění o provedeném vkladu do katastru nemovitostí (§ 10 zákona)	
Seznam pro poplatníky uplatňující nárok na vyloučení dvojího zdanění podle § 38f odst. 10 zákona	
Příloha pro poplatníky uplatňující odčitatelnou položku podle § 34 odst. 1 zákona	
Potvrzení o vyplacených příjmech podle § 10 odst. 1 písm. h) bod 1 zákona a o sražené dani vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně z těchto příjmů	
Další přílohy výše neuvedené	
Počet listů příloh celkem	4

Údaje o podepisující osobě ³⁾:

Kód podepisující osoby:

Jméno(-a) a příjmení / Název právnické osoby

Datum narození / Evidenční číslo osvědčení daňového poradce / IČ právnické osoby

Fyzická osoba oprávněna k podpisu (je-li zastupce právnickou osobou), s uvedením vztahu k právnické osobě (např. jednatel, pověřený pracovník apod.)

Jméno(-a) a příjmení / Vztah k právnické osobě

Daňový subjekt / osoba oprávněná k podpisu

Datum

Otisk
razítkaVlastnoruční podpis
daňového subjektu / osoby oprávněné k podpisu

- Označte křížkem odpovídající variantu.
  - Údaj vyplňte, pouze máte-li kód rozlišení DAP v případech uvedených v § 239b, § 239c a § 244 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu ve znění pozdějších předpisů.
  - Údaje o podepisující osobě budou vyplněny pouze v případě, kdy je DAP zpracována a podána osobou odlišnou od daňového subjektu.
- *) Označené údaje jsou nepovinné

Otisk podacího razítka finančního úřadu

ZÁDOST O VRÁCENÍ PŘEPLATKU NA DANI Z PŘÍJMU FYZICKÝCH OSOB

Podle ust. § 154 a 155 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů, žádám o vrácení :

přeplatku na dani z příjmů fyzických osob ..... Kč

Přeplatek zašlete na adresu: .....

nebo vraťte na účet vedený u ..... č. ....

Kód banky ..... specifický symbol .....

Vlastník účtu ..... měna, ve které je účet veden .....

V ..... dne ..... Podpis daňového subjektu (podepisující osoby²⁾) .....

PŘÍLOHA č. 1

Rodné číslo:

7	4	0	5	0	2	/	1	2	1	4
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

je součástí tiskopisu PŘÍZNÁNÍ k dani z příjmů fyzických osob

za zdaňovací období 2022 – 25 5405 MFin 5405 vzor č. 28 (dále jen „DAP“)

Částky uveďte v celých Kč. Číselné hodnoty počítané v průběhu výpočtu daňové povinnosti jsou ukazateli ve smyslu ustanovení § 146 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů a jejich zaokrouhlení se provádí s přesností na dvě desetinná místa. Postupně zaokrouhlování ve dvou nebo více stupních je nepřipustné.

Výpočet dílčího základu daně ze samostatné činnosti (§ 7 zákona)

1. Výpočet dílčího základu daně ze samostatné činnosti (§ 7 zákona)

Příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky a příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí

Vedu daňovou evidenci ¹⁾	Vedu účetnictví ¹⁾	Uplatňuji výdaje procentem z příjmů ¹⁾
☐	☐	☒

	poplatník	finanční úřad
101 Příjmy podle § 7 zákona	800 580	
102 Výdaje související s příjmy podle § 7 zákona	480 348	
103 (neobsazeno)		
104 Rozdíl mezi příjmy a výdaji (ř. 101 – ř. 102) nebo výsledek hospodaření (zisk, ztráta)	320 232	
105 Úhm částek podle § 5, § 23 zákona a ostatní úpravy podle zákona zvyšující mezi příjmy a výdaji. Podkladem jsou částky uvedené v odd. E na str. (2)	0	
106 Úhm částek podle § 5, § 23 zákona a ostatní úpravy podle zákona snižující mezi příjmy a výdaji. Podkladem jsou částky uvedené v odd. E na str. (2)	0	
107 Část příjmů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (zisk), kterou rozdělujete na spolupracující osobu (osoby) podle § 13 zákona, včetně člena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu		
108 Část výdajů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (ztráta), kterou rozdělujete na spolupracující osobu (osoby) podle § 13 zákona, včetně člena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu		
109 Část příjmů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (zisk), která připadla na Vás jako na spolupracující osobu podle § 13 zákona, včetně člena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu		
110 Část výdajů nebo výsledku hospodaření před zdaněním (ztráta), která připadla na Vás jako na spolupracující osobu podle § 13 zákona, včetně člena rodiny zúčastněného na provozu rodinného závodu		
111 (neobsazeno)		
112 Váš podíl jako společníka veřejné obchodní společnosti nebo komplementáře komanditní společnosti. Vykáže-li společnost ztrátu, označte svůj podíl znaménkem minus (-)		
113 Dílčí základ daně (ztráta) z příjmů podle § 7 zákona (ř. 104 + ř. 105 – ř. 106 – ř. 107 + ř. 108 + ř. 109 – ř. 110 + ř. 112)	320 232	

2. Doplnující údaje (§ 7 zákona)

A. Údaje o obrátu a odpisech

Roční úhrn čistého obrátu	Uplatněné odpisy celkem	Z toho odpisy nemovitých věcí

B. Druh činnosti 2)

Název hlavní (převažující) činnosti	Sazba výdajů % z příjmů	Příjmy	Výdaje	CZ - NACE
Správa nemovitostí, poradenská činnost	60%	800 580	480 348	
Název dalších činností				
Celkem		800 580	480 348	

PŘÍLOHA č. 2

Rodné číslo:

7 4 0 5 0 2 / 1 2 1 4

je součástí tiskopisu P Ř I Z N Á N Í k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období 2022 – 25 5405 MFin 5405 vzor č. 28 (dále jen „DAP“).

Částky uveďte v celých Kč. Číselné hodnoty počítané v průběhu výpočtu daňové povinnosti jsou ukazateli ve smyslu ustanovení § 146 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů a jejich zaokrouhlení se provádí s přesností na dvě desetinná místa. Postupné zaokrouhlování ve dvou nebo více stupních je nepřípustné.

Výpočet dílčích základů daně z příjmů z nájmu (§ 9 zákona) a z ostatních příjmů (§ 10 zákona)**1. Výpočet dílčích základů daně z příjmů z nájmu (§ 9 zákona)**

Uplatňuji výdaje procentem z příjmů (30 %) ¹⁾	X	Dosáhl jsem příjmů ze společného jmění manželů ¹⁾	
--	----------	--	--

		poplatník	finanční úřad
201	Příjmy podle § 9 zákona celkem	198 000	
201a	Příjmy podle § 9 zákona pouze z nájmu nemovitých věcí (z ř. 201)	198 000	
202	Výdaje podle § 9 zákona	59 400	
203	Rozdíl mezi příjmy a výdaji (ř. 201 – ř. 202) nebo výsledek hospodaření před zdaněním (zisk, ztráta)	138 600	
204	Úhrn částek podle § 5, § 23 zákona a ostatní úpravy podle zákona zvyšující rozdíl mezi příjmy a výdaji nebo výsledek hospodaření před zdaněním (zisk, ztráta)		
205	Úhrn částek podle § 5, § 23 zákona a ostatní úpravy podle zákona snižující rozdíl mezi příjmy a výdaji nebo výsledek hospodaření před zdaněním (zisk, ztráta)		
206	Dílčí základ daně, daňová ztráta z nájmu podle § 9 zákona (ř. 203 + ř. 204 – ř. 205)	138 600	

Rezervy na začátku zdaňovacího období		Rezervy na konci zdaňovacího období	
---------------------------------------	--	-------------------------------------	--

2. Výpočet dílčího základu daně z ostatních příjmů (§ 10 zákona)

Příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky a příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí

Druh příjmů podle § 10 odst. 1 zákona	Příjmy	Výdaje	Rozdíl (sloupec 2 – sloupec 3)	Kód ²⁾
1	2	3	4	5
1 B prodej nemovitosti	1 112 000	806 235	305 765	
2			0	
3			0	
4			0	
Úhrn kladných rozdílů jednotlivých druhů příjmů			305 765	

Číslo rozhodnutí katastrálního úřadu	
--------------------------------------	--

		poplatník	finanční úřad
207	Příjmy podle § 10 zákona	1 112 000	
208	Výdaje podle § 10 zákona (maximálně do výše příjmů)	806 235	
209	Dílčí základ daně připadající na ostatní příjmy podle § 10 zákona (ř. 207 – ř. 208)	305 765	

1) Označte křížkem odpovídající variantu

2) Pokud jste uplatnil výdaje procentem z příjmů (týká se pouze zemědělské výroby), uveďte ve sloupci 5 (kód) písmeno „p“. Pokud příjmy plynou z majetku, který je ve společném jmění manželů, uveďte ve sloupci 5 (kód) písmeno „s“. Pokud příjmy plynou ze zdrojů v zahraničí, uveďte ve sloupci 5 (kód) písmeno „z“. Pokud je v tabulce uveden bezúplatný příjem a jedná se o nemovitou věc, uveďte ve sloupci 5 (kód) písmeno „n“.

